BONDIA® ARUBA

Diasabra 16 di Maart 2024 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044 1,75 Florin

*Fitch: economia a crece pero…
Tin mas cos pa atende…*

Fenomeno di vacation rentals ta sigui afecta oportunidad di vivienda pa localnan

Pagina 4

- **Varios hincamento diabierna tardi**

Pagina 2

- **Min. Transporte: "No tin espacio pa cumpra vergunning di taxi mas"**

Pagina 3

- **Consehal di Den Haag ataca pa empresario na reunion di conseho di ciudad**

Pagina 9

Dia di Himno y Bandera cu careda di boto miniatura di Stichting Rancho

Pagina 2

Merca y aliadonan G7 ta adverti Iran pa stop acuerdo pa provee misil balistico na Rusia

Pagina 30

Dia di Himno y Bandera ta bay tuma luga careda di boto miniatura di Stichting Rancho

Un biaha mas Stichting Rancho den pro di conservacion di herencia cultural, e aña aki ta organisando e 14 edicion di careda pa boto miniatura cu lo tuma luga dialuna 18 di maart for di 9or di mainta na Governor's Bay Beach.

Clifford Rosa presidente di Stichting Rancho a sigura na redactor di Bon Dia Aruba cu tradicion di careda di boto ta bay continua e aña aki cu e organisacion di e evento caminda nan kier encurasha mas hende cu tin nan boto warda pa pone nan riba lama. “Bin cu bo famia, bin cu bo yiunan of nietonan pa asina aki e tradicion no por muri, mirando cu esaki ta un tradicion casi unico na e islanan y como isleño e ta algo cu ta hopi bon pa tin e conocemento di e tradicion di coremento di boto miniatura pero tambe di botonan mas grandi, esey ta e idea tambe pa nos por traspasa e conocemento y e dia aki nos ta organisa esaki un biaha mas pa nos conserva un parti di nos herencia cultural inmaterial di Rancho,” Rosa a sigura.

Nan ta spera di tin por lo menos 12 capitan, e punto ta cu cada un di nan mester paga e suma di 25 florin y cu esey por registra 3 boto, un boto pa categoria 30, un pa categoria 35 y otro pa categoria 40, ademas e ganadonan di cada categoria lo haya premio.

Esaki ta e contribucion manera Rosa ta menciona pa motibo cu tin gastonan di operacion “cu pa hopi biaha hende no ta pensa riba esey, pero a nos Stichting Rancho semper ta haci nos esfuerso pa bin cu e careda aki y nos ta invita pueblo pa bin y encurasha mas capitan pa por participa y traspasa e conocemento pa muchanan y nos mantene e tradicion aki,” el a bisa.

Esaki ta e 14 edicion di competencia di boto miniatura pero Rosa expresa cu su persona tin mas tempo cu loke ta trata boto miniatura, Stichting Rancho a pone e boto miniatura como un parti di nan herencia cultura inmaterial di Rancho cu e proposito di educa e generacionnan cu ta bin cu e conexion di lama, di biba riba un isla y con por yega di un isla pa otro usando bela.

Sinembargo, Rosa a trece dilanti cu cada aña e organisacion pa e actividad aki ta bira mas complica, “si ta un evento cu bo ta haci manera un Beach Tennis of un Regatta, cu bo ta bisa cu bo ta bay genera hopi fondo, bo ta bisa cu tin cu cumpli cu e reglanan sigur pa siguridad, a nos como fundacion semper ta percura pa siguridad di participantenan, aworaki ta dificil pa haci un evento riba beach mirando e vergunning cu tin cu paga, tur esey ta pone cu e gana di haci e evento cu ta pa conserva nos cultura, ta bira un tiki dificil.” El a finalisa.

Varios hincamento diabierna tardi

Diabierna tardi pasa di 5:30 central di polis ta wordo notifica di un problema andando na un cas na Mandolinstraat den Dakota. Patruya ser manda na e sitio di incidente.

Un rato despues ta drenta un melding cu lo tin homber hinca na Olijfistraat. Central di polis ta despacha mas unidad di polis en conexion cu situacion a bira tenso y ta drenta melding di otro persona hinca den Pindastraat. Un di e personanan herida su situacion a cuminsa empeora na unda cu a dicidi di transporte e victima cu patruya di polis y conhuntamente cu mas unidad a habri caminda pa asina por yega mas pronto posibel hospital.

Departamento di recherce a presenta como tambe polis tecnico pa asina haci nan investigacion.

Polis ta informa cu tin te cu awo 1 persona deteni, un cuchiu como tambe 2 auto confisca pa cu e caso encuestion na Cashewstraat y Mandolinstraat.

Den oranan tempran caba tabata tin problema andando na unda cu 2 hoben mester a wordo herida cu machete. Informacion actualisa di polis ta indica cu un di e victimanan ta den ICU, mientras e otro 3 victima ta stabiel.

Cuerpo Policial ta haci un apelacion na personanan cu sa algo of a mira algo pa yama e tiplijn di polis cu ta 11141.

Minister di Transporte, Ursell Arends:

“No tin espacio pa cumpra vergunning di taxi mas”

Den edicion di Bon Dia Aruba di diaranson ultimo, a publico un post cu ta trata tocante permiso di taxi caminda a trece dilanti e problematica di compra y benta di permiso di taxi, redactor a puntra minister encarga di e cartera di Transporte, Ursell Arends, kico nan ta haciendo na e momentonan aki cu esey.

Ta asina cu riba rednan social un post di un persona cu tabatin e interes di cumpra un permiso di taxi a hala atencion di varios usuario, maske esaki ta algo cu ta contra ley y no mag di bende permiso di e forma aki, toch tin hende cu ta sigui busca e manera “mas facil” di por cumpra un permiso di taxi.

Pa esaki, minister Arends a menciona cu ora el a bira minister di Transporte el a trek in e maneho cu tabatin door di e minister anterior e cual tabata haci posibel pa cumpra permiso, “nos a bay back na loke ley ta prescribi y aworaki e posibilidad pa cumpra un vergunning , esey no ta posibel mas, nos a minimalisa tur e loop-holes y na e momentonan aki nos ta den proceso pa bay presenta e maneho nobo y esey tambe lo duna perspectiva y indicacion unda nos ta bay cu maneho di transporte na Aruba,” el a bisa.

Ademas, ademas el a conta cu ora el a bira minister el a confronta casonan specifico caminda cu hendenan ta yega na su ministerio bisando cu nan a paga pa un inscripcion pa permiso di taxi “pero e maneho temporal cu a ser implementa door di e minister anterior tabata permiti esey, nos a stop e maneho ey, na e momentonan aki nos a minimalisa, no na 100%, pero nos a minimalisa e posibilidad cu un hende por cumpra un taxi vergunning y na final di dia e proceso aki tin cu pasa den un canal formal,” el a menciona.

Tocante esey, e mandatario a splica cu e persona ta yega na Departamento di Transporte Publico (DTP), despues DTP ta manda e conseho na su ministerio di Transporte y na su ministerio su huristanan ta evalua esey, un bes cu e tin e ‘green ligth’ di abogadonan e minister ta firma e permiso pa taxi.

Nan tambe a haci un proceso di limpiesa di tur e permiso cu a otorga den pasado y na e momentonan aki nan ta den dialogo cu Departamento di Impuesto pa finalisa e cantidad permisonan tambe cu lo bira liber y kisas den futuro lo por otorga.

“Mi tambe ta tuma nota di tur e rumor di vergunning cu hendenan ta cumpra pero na e momentonan aki mirando cu nos ta a tene nos mes na e ley di Transporte Publico, mi ta convenci cu no tin espacio pa cumpra vergunning di taxi mas,” el a finalisa.

Tocante e articulo reciente di Bon Dia Aruba, esaki a haya basta reaccion di usuarionan di rednan social caminda nan a expresa, por ehemplo, “No ta permiti bende vergunning mas. Gobierno a stop e cos ey hopi aña atras. Ni por pas’e pa famia mas tampoco segun mi. Ora e persona no ta/por core taxi mas, gobierno ta trek in e vergunning y duna otro hende cu a aplica y ta riba wachtlijst pa haya.”

Otro usuario a reacciona ariba e comentario aki indicando cu e practica di pasa un permiso di taxi pa otro famia si ta tuma luga ainda. “Por pas’e pa famia ainda, bende si no mag bende mas, unless bo ta friends and family,” el a remarca.

Un usuario a cuestiona kico ta e contesta corecto pasobra “caya ta papia” cu ainda tin hende ta bende permiso y te hasta tin areglonan di “huurkoop” ta tuma luga cu e permisonan di taxi.

E ocupacion di taxista na Aruba ta uno hopi yamativo mirando e cantidad di bishitante cu Aruba ta ricibi, e cantidad placa cu nan ta gana y “flexibilidad di e trabao” ya cu e taxista mes ta dicidi e orario cu nan ta traha.

Na mas di un ocasion personanan interesa den cumpra permiso di taxi sa bin pa dilanti puntrando tocante esaki y aunke legalmente esaki no ta permiti mas, tin indicacionnan cu tin hende ta haci e tipo di negoshinan aki ainda “bao mesa”.

Algo cu ta hiba na un otro problema, taxinan pirata. Un fenomeno cu segun minister di Transport a indica den pasado, nan ta atende cune, pero cu ainda tambe ta sucede.

Te cu november aña pasa, segun minister di Transport a indica, tabatin un total di 465 permiso di taxi, y segun el a indica e intencion ta pa aumenta e cantidad di permiso cu ta ser entrega, mirando e cantidad di hotelnan nobo cu lo habri na e isla.

E tempo ey, tambe e ministerio a lansa un formulario digital pa esnan cu a haci peticion pa permiso di taxi den pasado, pa asina por confirma nan interes riba esaki, e meta di esey tabata pa centralisa e peticionnan bou di DTP, pa yuda trece mas structura y claridad den e proceso di peticion di permiso, e formulario a keda disponibel te cu 1 di februari ultimo.

Minister Arends a enfatisa cu e formulario digital ta disponibel solamente pa esnan cu ya a entrega un peticion pa permiso di taxi den pasado, mirando cu esaki ta e tipo di permiso mas pidi. Pa medio di e formulario digital, ta bay traha un lista di tur peticion pendiente a base di fecha cronologico pa asina modernisa e servicionan y haci nan mas accesibel na comunidad.

Na aña 2018 e medio local Aruba Native a publica un articulo di ex-minister Chris Romero cu e titulo “No a cambia maneho di traspaso di permiso di taxi, pero si ta brinda un opcion na esnan cu no lo sigui brinda nan servicio.” Den e articulo aki di dia 21 di november di 2018 a menciona cu “e titular di Transporte a tene un reunion informativo unda a informa e grupo di taxista cu e maneho pa cu traspaso di permiso di taxi no a cambia, pero e intencion ta pa bin cu un opcion acerca. “Nos a sugeri pa brinda e taxistanan un oportunidad di por haya algo ora nan dicidi di no brinda nan servicio mas, y cu no tin e posibilidad pa pasa nan permiso pa nan casa of yiu cu ta biba den cas”, Minister Romero a comenta.

Fenomeno di vacation rentals ta sigui afecta oportunidad di vivienda pa localnan

Cada biaha mas y mas propietario di casnan ta scoge pa drenta den e negoshi di huur nan propiedad como vacation rental. Inicialmente e fenomeno aki tabata sucede na cierto partinan di e isla, por ehempel Palm Beach cu ta e area turistico, pero recientemente esaki a expande y aworaki propietarionan di cas na tur parti di e isla ta prefera di no huur nan propiedad na localnan pa tempo largo, pero mas bien pone nan cas disponibel pa turistanan.

Ta e caso cu ta sucediendo cu un ciudadano local cu den buskeda di un cas pa huur. E persona aki ta conta cu el a tuma contacto cu dos persona cu tin cas pa huur pa asina wak e posibilidad di huur un di nan. Pero despues, el a ser informa, pa ambos doño cu nan a tuma decision di mas bien inverti den e casnan, pa haci remodelacion y huur e casnan na turista como vacation rental.

Scarsedad di vivienda ta problema cu ta birando mas comun y grandi, apart di un otro problema cu ta biba den comunidad, cu ta e prijsnan haltisimo di e casnan disponible pa huur, y pa cumpra, ya cu prijsnan aworaki ta lista na dollar, y no na florin. Mester agrega na lista aki tambe e problema di casnan di vakantie cu ta opera di forma ilegal.

E topico di vacation rentals ta un tema cu a bin den discusion na varios ocasion, y tin diferente estudio realisa ariba e tereno aki. Den luna di januari Aruba Tourism Authority (ATA) a publica e resultadonan di un estudio cu nan a realisa ariba short-term vacation rentals.

Esaki ta un estudio cu ta inclui inventario di condominio existente y condominio cu actualmente ta na caminda pa realisacion, y un lista actualisa di lugar di estadia cu no ta un hotel, pero cu si ta disponibel pa e turista cu ta keda na Aruba pa un corto tempo. E resultado di e estudio ta menciona cu den totalidad Aruba ta conta cu 3,748 unidad di Short-Term Vacation Rentals activo cu ta carga un capacidad di 17,321 persona.

Den luna di mei 2023, minister di Economia, Comunicacion y Desaroyo Sostenibel, Geoffrey Wever, a presenta e resultado di un estudio realisa pa Economisch Bureau Amsterdam ariba e impacto economico di vacation rentals na Aruba.

Minister Wever a indica cu e necesidad pa e estudio aki tabata basa riba e hecho cu cada cas cu wordo ofreci como vacation rental ta nifica cu tin menos cas pa e propio localnan. Ademas di esaki e cantidad di casnan pa localnan ta baha door cu personanan cu no ta biba na Aruba ta cumpra casnan den zona residencial cu e meta di haci esaki un vacation rental pa turista. Cu menos cas obtenibel door di e desaroyo aki, pero cu un demanda grandi pa cas e prijs pa cas ta sigui subi y bira impagabel pa e ciudadanonan local.

Mirando e problema cu esaki ta causa den comunidad, un scarsedad grandi di vivienda social y general, prome minister Evelyn Wever-Croes, como minister encarga cu infrastructura, a reuni cu e departamentonan encarga, hunto cu FCCA, como fundacion encarga cu construccion di viviendanan social, pa aborda e problema aki.

E mandatario a remarca cu un di e retonan cu ta contribui na e problema di scarsedad di vivienda pa local ta cu hopi di e casnan ta wordo bendi na stranheronan cu ta paga hopi placa pa nan. "Esaki a distorsiona e mercado, aumentando e balor di e casnan exageradamente, conduciendo asina cu hopi hende no ta bin na remarca pa cumpra of construi un cas," el a indica.

Apart di esey, el a menciona cu un di e retonan grandi cu ta contribui na e problema ta e disponibilidad di tereno na Aruba.

Pasando den e problema aki na e momentonan aki, e ciudadano, inicialnan R.M., ta conta cu e ta un reto grandi berdad pa haya cas, teniendo na cuenta tur gasto cu ta bin cune.

"Nos ta un famia di cinco hende locual kiermen cu nos mester un cas di minimo dos camber, preferiblemente tres camber, pero e prijsnan ta hopi halto. Apart cu casi no tin cas disponible. Nos a tuma contact cu dos persona cu tin nan cas bashi y cu tabatin pensa di huur e casnan, pero despues nan a tuma decision pa no huur e cas na local, pero mas bien na turista," el a indica.

El a sigui conta cu solamente e hecho cu mester paga minimo tres mil florin pa drenta un cas, ya caba ta un reto grandi, sin conta cu mester paga tur servicio, ya cu hopi di e casnan no ta inclui ningun servicio. El a señala cu algun ta inclui tal bes internet, cable y servicio di piki sushi, pero hopi aworaki no ta inclui ni e servicionan aki.

E ciudadano aki a splica cu e opcion di cumpra cas tambe ta un reto. E casnan cu tin disponible, mayoria no ta accesibel pa un famia local, ni cu dos salario. "E casnan ta ridiculamente caro, e prijsnan ta den dollar tambe, no na florin y e casnan cu tin e prijsnan mas economico ta casnan cu ta no ta 100% den condicion, nan ta "fixer uppers" cual na final ta sali hopi mas placa pasobra mester hinca placa aden pa drech'e," el a bisa.

El a agrega cu cumpra tereno tambe ta un opcion, pero hasta terenonan aworaki tin prijsnan basta halto.

E fenomeno di vacation rentals, manera estudionan ta señala, ta aporta na e crecemento economico di e pais en general, pero na mesun momento e ta afecta fuertemente e cartera di e ciudadanonan local.

BONDIA ARUBA

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V. Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart

Redaccion
noticia@bondia.com
Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Andreina Morillo
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta
sulaika.croes@cspnv.com
Sulaika Croes

Aviso y Arte
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital
Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distribucion
Jenny Kelly

Coleccion
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Colaboracion
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

DIRECCION
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

Editorial

Fitch: economia a crece pero… Tin mas cos pa atende...

E reciente bishita di Fitch Ratings a duna un informe positivo di desaroyo economico y financiero na Aruba. Crecemento economico despues di e pandemia a trece nos di regreso den teritorio positivo. Despues di 2022, aña 2023 tambe a mustra e recuperacion cu por a anticipa. Pa e añanan venidero, Fitch ta mira un perspectiva faborable pa situacion financiero di gobernacion tambe, en vista di e compromisonan cu tin pa reduci debe publico na nivel di 70% na 2031 y na 50% na 2040.

Tur esaki no ta implica cu ta solo briyante so tin na caminda. Despues di e recuperacion economico positivo post-Covid, tabata anticipa cu e crecemento rapido den e promer añanan lo mengua te un paso mas modera. Esaki ta algo cu tabata caba ampliamente acepta, loke por deduci tambe di e cifranan den e proyeccion multi-anual cu gobierno a suministra hunto cu presupuesto 2023 y 2024, cualnan ta abarca proyeccion te cu 2028. Mester tuma na cuenta si e crecemento economico cu por spera di e ampliacion di capacidad di acomodacion turistico, cu Fitch ta calcula na 10% di e total actual. Esaki lo tin su consecuencia pa mercado laboral y lo causa presion tambe riba nivel di salario.

Sin embargo, tin otro elemento pa tuma na cuenta. Banco Central den su mas reciente Outlook economico ta indica cu e aña aki por anticipa un reduccion fuerte di inversion, tanto priva como publico, mas tanto pasobra gran parti di e proyectonan di inversion priva mayor lo ta terminando y no tin inversion publico grandi na caminda tampoco. Kico esaki ta bisa nos? Cu den e proximo añanan, a menos cu algo grandi sucede, nos ta riba un ruta bastante predecible di crecemento modera, cu no ta resulta den crecemento sustancial di ingreso pa gobierno tampoco. Atrobe, esaki no ta algo cu nos ta proclama a base di propio pensamento, sino a base di loke gobierno mes ta premira den su proyeccionnan pa e proximo añanan, unda pa 2026 te 2028 ta proyecta aumento di entrada total modera di entre 1,8% y 1,9%. Esaki sigur tin como consecuencia cu gobierno, cualkier gobierno cu lo tuma rienda di e pais na 2025, lo ta hinca den un 'straightjacket' basta preta den sentido financiero, unda no tin espacio pa nada spectacular. E espacio financiero cu por tabatin ta ser ocupa naturalmente pa e pago grandi di interes riba debe publico, aumenta pa e parti di casi 100 miyon florin cu gobierno ta pagando anualmente riba e proyectonan 'PPP' cu e anterior gobierno democrata-cristian a crea. Hunto esaki a bira un suma absurdo, cu ta yega na alrededor di 25% di presupuesto gubernamental. Claro cu ta hopi cos positivo por a haci cu e suma aki, pero no ta pornada por conclui cu aki tabata trata di maneho gubernamental iresponsable, y como agravante nunca tabatin siquiera un reconocimento di e erornan cometi. Esey no kier bisa cu e actual gabinete ta liber di culpa, pasobra e recien acuerdo firma cu Hulanda, na 6,9% riba e prestamonan haci na Hulanda den tempo di crisis di Covid, lo costa nos miyones extra, a menos si bay di acuerdo cu un ley di supervision di Reino cu, manera Fitch como partido exterior ta señala secamente: "e ley local di supervision no ta materialmente diferente di e Ley di Reino." Nan ta observa seguidamente cu e ley di Reino ta preveni cu un di e partnernan por cambi'e unilateralmente. Nos ta contento di mira e tipo di observacion aki di banda di un institucion manera Fitch, unda cu algun aña pasa caba e medio aki a yega na e mesun conclusion caba. No cu e actual gobierno lo saca algun conclusion di esaki, mucho menos actua pa por baha e tasa di interes; nos no tin e ilusion ey.

Contene gasto: tarea permanente

E perspectiva di ingreso gubernamental cu no ta bay aumenta considerablemente ta implica cu cualkier gobierno lo mester anda cu cuidao cu su gastonan, particularmente gasto di personal. Tin varios proyecto cu a acorda cu Hulanda y Union Europeo pa mehora, entre otro a traves di digitalizacion di servicio gubernamental, e funcionamento di aparato publico. Tambe a introduci un sistema nobo di evaluacion y promocion di empleado publico, cu mester a drenta na vigor na januari 2023, despues posponi pa januari 2024 y actualmente no ta conoci si e plan ta den ehecucion. Fuera di esey, gobierno actual no a deshaci di e derecho riba 'periodiek' automatico cambiando LMA, cu ta keda impulsa aumento di gasto, loke ta keda un factor dificil di maneha. Tin un analisis di tarea clave ('kerntaken') na caminda, pero ehecucion y resultado concreto lo ta un proyecto di hopi aña, motibo pa cualkier pretendiente pa goberna realiza bon cu no mester bin rechaza despues e acuerdonan haci pa e actual gobierno.

Fitch, manera por spera di un institucion asina, ta evalua e factornan principal di maneho economico y financiero, pero ta indica di manera mas general, tambe otro asuntonan cu un gobierno mester atende. Hopi biaha e otro aspectonan aki por tin efecto grandi riba e propio desaroyo economico; ningun economia ta existi den un bashi, semper factor social por tin efecto secundario grandi, y nos pais no ta un excepcion. Fitch ta menciona por ehemplo e efecto cu escasez di labor ta ocasiona riba economia. Sin embargo, nan no ta toca e consecuencianan – negativo - cu importacion masivo di e forza laboral ey tin despues riba e mesun desaroyo socio-economico. Esey no a haya nan atencion, talvez ainda no. Nos si ta obliga di señala esey.

Asina bon…, nos Papiamento ta…?

Tocante "bo a keda sorprendi o sorpresa?"…

Den e edicion aki di nos serie semanal di articulo tocante nos idioma nacional Papiamento, awe nos atencion ta bay na e forma – sorprendente – con nos ta combina adoptacion di palabra y termino di otro idioma cu palabra cu nos mes ta forma den nos comunicacion cu otro. Un bon ehemplo di esaki ta henter e grupo di palabra cu ta relaciona cu e 'sorpresa' Spaño/Portugues. Mientras cu 'sorpresa' ta existi den ambos, den Portugues a surgi tambe, mas tanto na Brasil, e variante 'surpreender' banda di e 'sorprender' cu ta existi den ambos, y cu ta parce bastante distante di loke nos conoce. Asina nos ta keda cu e duda di cual di e dos idiomanan nos a hereda esaki. En todo caso, nos tin aki un serie di palabra relaciona cu otro, manera 'sorpresa', 'sorprende', 'sorprendente(mente)', 'sorpresivo', 'sorprendi', 'sorprendiendo', 'sorpresando'. Di esakinan, mayoria ta bin claramente di Spaño/Portugues, mientras cu esun 'crioyo' (naci aki mes), ta 'sorpresá' como verbo (acento añadi como clarificacion), y 'sorpresando'. Con nos a yega na esakinan? Masha facil, manera por sucede cualkier dia cu cualkier di nos, bo ta buscando e palabra corecto y bo no ta hay'e di biaha, y bo ta usa esun cu bo conoce pa improvisa algo. No tur ora esey ta 'pega' y sigur si un hende coregi bo y duna bo e palabra cu bo tabata busca, bo no mester a traha un nobo. Pero sigur den pasado unda mayoria di hende tabata haya menos educacion, no ta straño cu banda di 'sorprende' a surgi 'sorpresá', for di e sustantivo 'sorpresa'. Y con nos a yega na 'sorpresando'? Como cu ta trata di un palabra di origen Spaño/Portugues, no tabata straño cu hende a trata di aplica e 'gerundio' di e idiomanan aki den e caso aki tambe. Asina banda di 'sorprendiendo' a surgi 'sorpresando' cu tambe ta un creacion crioyo.

Awor, nos por imagina pakico aki si a acepta e version aki di aplica gerundio na un verbo cu no ta existi den e idioma(nan) original? Probablemente posobra e ta zona mescos un verbo cu si ta existi na e dos idiomanan ey. Pero, esey ta suficiente splicacion? Nos por corda cu algun aña pasa tabatin henter un discusion na Aruba tocante e invento di hende pa aplica e gerundio tambe na verbo cu ta origina di otro idioma no di origen Latin, manera Hulandes. Asina a surgi e conocido 'wakiendo' cu a bira un berdadero polemica. Esey tambe a conduci na un Editorial di Bon Dia Aruba dia 3 di maart 2017, bao di e titulo "Wakiendo? Pakico no 'wakando'? Ey a duna un splicacion manera en todo caso nos redaccion tabata mira e asunto. For di e articulo ey, cu ta disponible online, djis google 'wakiendo editorial bon dia aruba', nos ta cita e siguiente parti: "Esnan contra ta mustra riba e sistema gramatical di nos idioma, unda e existencia di gerundio ta origina den Portugues y Spaño. For di esaki a sali e regla, no skirbi, cu e gerundio ta aplicable solamente den caso di verbo cu tin tal origen. Aparentemente tin hende cu ta argumenta cu por aplica e gerundio igualmente na otro verbo, cu tin por ehemplo un origen Hulandes. Berdad cu gerundio ta existi den Hulandes y Ingles tambe, pero no ta aplica di mesun forma. Pero esaki mester aplica anto na tur e verbonan cu ta origina den Hulandes, y Ingles tambe." Esaki lo a conduci na cos absurdo manera "Mi ta ferfiendo" o "Mi ta parkeriendo', "Mi ta schaatsiendo' y demas absurdidez. E discusion ey a termina, felizmente.

Pero pa nos bolbe na e palabra central den e edicion aki, nos no a adopta solamente 'sorpresa' sino tambe 'surprise' di Ingles. Aunke e no ta asina coriente, hende sa bisa por ehemplo "Conchale, bo a surprise mi." Tambe "Mi a keda surprise(d)". Aki e tin e mesun contenido cu 'sorpresa' o 'sorprendi'. Tambe nos ta papia semper di un 'surprise party' y no tin ningun 'fiesta sorpresa' o algo por el estilo cu e mesun contenido na Papiamento.

ATIA hunto cu Departamento di Impuesto cu sesion informativo y practico riba topico di BBO na Frontera

Ariba 13 maart 2024, Aruba Trade & Industry Association (ATIA) hunto cu Departamento di Impuesto (DIMP) a organisa un sesion practico pa comerciante ariba e topico di BBO na Frontera. Den un sala completamente yen di comerciante representando diferente sector, Directora di DIMP, Sra. Luenne Gomez-Pieters y su team a no solamente a duna un splicacion amplio ariba e ley di BBO na frontera, pero tambe a repasa e sistema di Bo Impuesto (BOi) y naturalmente e tema di "handelsgoederen".

E iniciativa aki ta uno cu e Director di ATIA a presenta na Directora di DIMP den un reunion anterior. Despues di e exito di e sesion cu Departamento di Aduana a follow up cu Sra. Gomes-Pieters pa hasiele como un prueba pa mira con e acogida lo ta. Mester bisa cu e tema cu tawata tin mas pregunta ta esun di e "handelsgoederen", cu ta e un di e puntonan principal cu gremionan tambe a enfoca hopi riba dje na aña pasa prome cu a introduci e ley aki.

Continuacion riba Pag. 7

ATIA ... *Continuacion di Pag. 6*

Durante e sesion a toca e siguiente topiconan:
Kico si y no ta wordo considera un handelsgoed den diferente sector, manera horeca y construccion.
BOi: pregunta nan practico y con pa usa e sistema optimalmente.
Importancia di e “persoonsnummer”, cuenta di banco corecto y unidad fiscal (fiscale eenheid).
E “verleggingsregeling”.

BBO pa servicionan haci pafo di Aruba
Tin cu bisa cu e participantenan a sugeri pa hasi e sesionnan aki mas biaha pero tambe ariba otro temanan manera impuesto riba salario (“loonbelasting”), impuesto riba ganashi di compania (“winstbelasting”) y BBO en general. Directora di DIMP a informa cu lo ta dispuesto pa organisa sesionnan asina regularmente y cu lo ta un bon idea pa hasi uno specifico pa impuesto riba ganashi di negoshi den e sigiuente kwartaal ya cu ta digitalisando e sistema di declaracion di e impuesto aki.

Director di ATIA a indica cu “na final e meta di sesionnan asina ta pa trece comerciante mas serca di DIMP y asina crea un conexion y relacion mas personal cu Management Team di DIMP.” ATIA ta satisfecho cu e resultado di e prome sesion y ta gradici Directora di DIMP y su team pa nan tempo y pa host e sesion na Oficina di DIMP. ATIA ta invita tur comerciante pa keda pendiente pa e siguiente sesion cu nos lo anuncia riba nos rednan social. Si tin pregunta por semper tuma contacto cu e team di ATIA.

ATIA
Aruba Trade and Industry Association (ATIA) a wordo funda na aña 1945 y ta e organisacion principal cu ta representa empresanan, empresarionan y comercio na Aruba. E meta di ATIA ta pa defende, promove y proteha e interesnan di su miembronan y comercio di Aruba en general. Pa mas informacion por bishita www.atiaruba.org y nos rednan social www.facebook.com/arubatrade, www.instagram.com/atiaruba, y https://www.linkedin.com/company/aruba-trade-and-industry-association

	GRUPO	ORARIO	LUGA	EVENTO
15 maart	Colegio Nigel Matthew	6.00 PM-11.00 PM	Colegio Nigel Matthew	Feria Cultural
	Colegio Sagrado Curazon	5.00 PM-9.00 PM	Colegio Sagrado Curazon	Festival Di Himno Y Bandera
	St. Paulus School	4.30 PM	Riba Caya Di San Nicolas	Marcha Cultural
17 maart	Gobierno di Aruba - CCDN	6.00 PM-11.00 PM	Plaza Libertador Betico Croes	Manifestacion Cultural
	Dog Hotel Aruba	8.15 AM	Fisherman's Hut	Dog Beachwalk
	Beer World Aruba	10.00 AM	Plaza Nkki Habibe	Car Show/ Musica
	Vereniging Papaya Ranch	10.00 AM	Papaya Ranch	Bolas Criollas
18 maart	Gobierno di Aruba - CCDN	9.00 AM-12.00 PM	Plaza Libertador Betico Croes	Acto Protocolar
	Vereniging Papaya Ranch	10.00 AM	Papaya Ranch	Bolas Criollas
	Fundacion Car-Ritmo	10.00 AM-6.00 PM	Centro Di Bario Piedra Plat	Weganan Popular/ Benta Di Cuminda
	Don Flip Racing	2.00 PM-10.00 PM	Plaza Deto Varis	Weganan Popular
	Gucci Dancers	1.00 PM-9.00 PM	Centro Di Bario Lago Height	Show Musical/ Benta Di Cuminda
	Sv Britania	10.00 AM-6.00 PM	Parkinglot Veld Di Britania	Weganan Popular
	Universidad Di Aruba	9.00 AM-1.00 PM	Universidad Di Aruba	Artesania Y Cultura
	Harambe Foundation	6.00 PM-11.00 PM	Kulture Café	Feria Cultural
	Centro Di Bario Noord	12.00 PM-6.00 PM	Centro Di Bario Noord	Fiesta Arubiano
	Stichting Rancho	9.00 AM-1.00 PM	Governor's Beach	Careda Boto Miniatura
	Biblioteca Nacional	9.00 AM-3.00 PM	Biblioteca Nacional Oranjestad	Wega Popular, Benta Di Cuminda
	Centro Di Bario Savaneta	12.00 PM-6.00 PM	Centro Di Bario Savaneta	Mini Bazaar/ Weganan Popular/Benta Di Cuminda
	Fundacion Betico Croes	10.00 AM-6.00 PM	Plaza Status Aparte	Benta Di Cuminda, Baile Y Musica
	Cas Di Cultura	10.00 AM-3.00 PM	Cas Di Cultura	Dia Di Famia
	Centro Di Bario Playa Pabao	12.00 PM-6.00 PM	Centro Di Bario Playa Pabao	Dia Di Famia
	Fundacion Kapel Di Bethania	9.00 AM-2.00 PM	Kapel Di Bethania Noord	Benta Di Cuminda Y Exposicion
	Museo Arqueologico	10.0 AM-3.00 PM	Museo Arqueologico	Dia Di Famia
	Iglesia Avivamiento Aruba	9.00 AM-4.00 PM	Pos Chikito 11-B	Dia Di Famia
	Unoca	11.00 AM-2.00 PM	Stadionweg 21	Exposicion
	Archivo Nacional Aruba	10.00 AM-6.00 PM	Archivo Nacional Aruba	Exposicion Flashback Fiesta
	Local Store	4.30 PM-7.30 PM	Local Store, Noord	Dino Jump, Robert Thiel Cu Su Banda
	Mi Dushi Casibari	11.00 AM-4.00 PM	Mi Dushi Casibari	Cuminda Crioyo/ Musica
	Aruba Aloe	9.00 AM-5.00 PM	Aruba Aloe Hato	Explora Fabrica, Musica, Baile
	Museum Of Industry	10.00 AM-2.00 PM	Museum Industry San Nicolas	Exposicion
	Fort Zoutman	10.00 AM-2.00 PM	Fort Zoutman	Artesania Local, Cuminda, Rincon Boys y hopi mas
	Teresita Center	8.00 AM-4.00 PM	Teresita Center San Nicolas	Benta Di Cuminda Crioyo
	Cas Tantin	10.00 AM-3.00 PM	Museum Cas Tan Tin	Cuminda Crioyo/ Musica
	Fundacion Chico Harms	10.00 AM-8.00 PM	Centro Di Bario Brazil	Wega Popular/Benta Di Cuminda/ Musica

Hulanda:

Sector di tra'i merdia no lo implementa medidanan nobo contra tos ferino

(NLTimes)—E sector di tra'i merdia na Hulanda no lo tuma ningun medida nobo pa combati e brote actual di tos ferino, segun Brancheorganisatie Kinderopvang (BK), un organisacion representando e sector di cuido infantil. Cuatro baby a muri caba for di e malesa contagioso durante e ultimo ocho simannan, segun Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) a anuncia diabierna.

"Esaki ta un problema societal cu no por ser pusha riba centronan di tra'i merdia, specialmente ora tin un falta di un framework legal claro. Nos no por impone un politica riba tur centro di tra' merdia pa loke ta trata e asunto aki; esey ta keda den man di e legislador," segun director di BK Emmeline Bijlsma. So organisacion tin mas cu mil miembro y e ta bisa na ta representa e mayoria di proveedonan di tra'i merdia na Hulanda.

No ta facil pa implementa medida pa stop tos ferino di drenta e centronan como cu e problema ta existi tur caminda," Bijlsma a bisa. "Esaki ta un problema societal causa pa gradonan abao di vacunacion na Hulanda."

E organisacion a bisa cu e ta compronde e preocupacion- y medionan di mayornan, y a agrega cu e no sinti como un deber di cuido. BK a referi mayornan caba pa centronan di cuido hubenil y expertonan den e area aki, algo cu mayornan ta haya ansioso caba, Bijlsma a bisa.

Tin discusionnan andante cu e ministerio di Asunto Social tocante un brochure di informacion relaciona cu vacunacion. No ta conoci ki ora esaki lo bin. "Tin un motibo pakico ta haci reportahenan di vacunacion," el a agrega
.

RIVM a bisa cu cuatro baby a muri di tos ferino den e periodo entre februari y maart di e aña aki. E institucion di salud a bisa cu e cantidad di baby cu e malesa ta aumenta den henter e pais. Tos ferino, un malesa hopi contagioso, ta causa sintoma cu ta parce manera un griep of serie di tos, cual por continua pa algun luna. E infeccion aki por resulta den neumonia. E malesa ta hopi peligroso pa baby. Hende ta muri tur aña for di tos ferino durante e ultimo par añanan, pero nunca mas cu cinco hende den un aña calendario.

Consehal di Den Haag ataca pa empresario na reunion di conseho di

(NLTimes)—Consehal di Den Haag Robbert Barker (PvdD) a ser ataca pa un empresario rabia na e reunion di conseho di ciudad diahuebs anochi. E motibo pa e mokete no ta claro, Omroep West a reporta. E debate tabata relaciona na e plan di zonificacion di e ciudad incluyendo casnan banda di lama na Kijkduin y Scheveningen.

Alcalde Jan van Zanen a bisa cu e y varios otro tabata testigo na e asalto. A bisa e empresario pa retira for di e camber, y el a cumpli cu esaki. “Mi ta hay’e extremamente tristo, pero tin emocion cu ta hunga un rol. Mi ta spera nos por regresa cu e negociacion manera semper, ni maske con dificil y complica e por bira,” e alcalde a bisa.

Durante e reunion di conseho di ciudad, empresarionan cu a opera casnan banda di lama na Kijkduin y Scheveningen a expresa nan preocupacion cu nan casnan no ta inclui den e plan di zonificacion cu e conseho a debati cu Barker e anochi ey. CDA a entrega un mocion pa inclui e casnan chikito banda di lama, y e conseho a adopta e mocion.

Na final di e reunion, lider di fraccion D66 Marieke van Doorn a regresa na e incidente. “Nos kier expresa nos apoyo pa consehal Barker,” el a bisa. “Nos a mira cu e tabata emocional awo. Ta inaceptable cu e mester haci su trabao asina.”

Lidernan di comunidadnan Cristian ta pidi Corte Supremo Hulandes pa anula huicio di matrimonio homosexual

(CuracaoChronicle)—Den un carta habri, lidernan di comunidadnan Cristian na Corsou, Aruba y Sint Maarten a pidi urgentemente e Corte Supremo pa anula e huicio di e Corte di Apelacion na Willemstad, cual a legalias matrimonio homosexual na Corsou y Aruba.

E carta, firma pa Said Flores, presidente di e Asosashon Pastornan di Korsou (APK). Gilberto Martes, presidente di Iglesianan Cristian di Aruba (ICA) y Orlando Wilson, presidente di Sint Martin United Ministerial Foundation, ta aboga pa laga e tumando di decision riba e asunto sensitivo aki pa e parlamentarionan di cada isla.

Legislacion local
E lidernan Cristian a subraya varios base moral y legal pakico e huicio di dia 6 di december 2022, cual ta bisa cu matrimonio di mesun sexo ta equivalente na matrimonio heterosexual y p’esey no por ser considera discriminatorio, lo ta den conflicto di ambos legislacion legal y tratonan internacional. Nan a enfatisa cu e codigonan civil di Corsou, Aruba y Sint Maarten ta bisa explicitamente cu matrimonio ta existi solamente entre un hende

homber y un hende muhe.

E lidernan Cristian tambe no a menciona nan mesun constitucion estatal, cual ta prohibi discriminacion, incluyendo basa riba orientacion sexual. E corte a confirma dia 6 di december 2022, cu en berdad tin discriminacion y cu no tin ningun hustificacion pa exclui matrimonio di mesun sexo.

Den e carta di e lidernan Cristian, nan a argumenta cu e aceptacion creciente di homosexualidad den Europa no a resulta den legislacion obligatorio di matrimonio di mesun pa e Corte Europeo di Derecho Humano (ECHR). E organisacionnan tambe ta bisa cu un di e motibonan pakico problemanan di salud mental ta asina halto entre hendenan homosexual por ser haya den e realidad cu hende tin un consciencia duna pa Dios den cual e reconocemento di bon y malo ta registra den e alma. Segun nan, homosexualidad ta un violacion di e ley interno di Dios, p’esey esnan envolvi ta experencia desorden mental.

E escritornan di e carta ta argumenta cu e decision pa legalisa matrimonio di mesun sexo ta rekeri un debate societal y ta principalmente un decision cu mester ser tuma pa e representantenan di e pueblo den e parlamentonan di Corsou y Aruba.

Division
E peticion na e Corte Supremo ta subraya e division riba e topico dentro di e comunidadnan di e isla y e necesidad di un discusion politico y societal mas amplio, al menos segun e lidernan Cristian. Cu nan apelacion, e lidernan ta spera pa pone un precedencia cu ta respeta ambos e legislacion local y e balornan sociocultural di Corsou y Aruba.

Hasta e misanan ta dividi riba e asunto aki. E Asociacion di Misanan Protestant na Corsou (VPG) no ta parti di APK. E ideologia fundamentalista riba homosexualidad di e pastoornan no ta ser promove pa tur misa na Corsou.

Gobierno Hulandes buscando manera pa continua entrega di piesanan F-35 pa Israel a pesar di prohibicion

(NLTimes)—E gobierno Hulandes ta buscando manera pa desvia for di e prohibicion di corte riba e entregamento di piesanan di jetnan F-35 pa Israel, segun NOS ta reporta a base di documentonan interno for di e ministerio di Asunto den Exterior.

Luna pasa, e Corte di Apelacion na Den Haag a dicidi cu e estado Hulandes mester stop "cualkier exportacion y transito actual di piesanan di jetnan F-35 cu destinacion final Israel." Segun e corte, tin un riesgo grandi cu Israel ta usando e jetnan ey, manteni y funcionando cu e piesanan entrega pa Hulanda, pa comete violacionnan di leynan di guera humanitario den e Gaza Strip.

E estado a bay den casacion contra e huicio pero mester a adheri na esaki te cu e proximo huicio. Gobierno ta buscando manera rond di esey, NOS a descubri. E ministerio di Defensa a puntra e ministerio di Asunto den Exterior pa tin su diplomaat pensa di maneranan alternativo pa entrega e piesanan pa Israel por medio di manda nan for di otro pais y no di Hulanda.

Ora a puntra tocante e asunto aki, e ministerio di Asunto den Exterior a conta NOS cu Hulanda a informa Merca tocante e huicio y cu e programa di F-35 ta invertiendo den "con Israel ta mantene acceso na e piesanan necesario. Esaki ta envolve productonan Mericano y lo continua pafo di Hulanda."

E declaracion a pas cu a argumento cu e gobierno Hulandes a usa den corte. "E piesanan lo yega na Israel toch pasobra e fabricantenan Mericano por entrega piesanan directamente pa Israel."

Segun profesor Galina Cornelisse, un experto den ley di armanan internacional afilia cu e VU University Amsterdam, e gobierno Hulandes ta violando ley internacional por medio di purba desvia for di e huicio di corte y sigui entrega piesanan di fight jet pa Israel. "Si e hues den bo pais bisa cu suministrando piesa ta bay en contra di ley internacional, e ora bo mester cumpli," el a conta NOS. "E ta ignora e idea di ley internacional." Loke Hulandes mester haci en bes di purba desvia for di e huicio ta convence otro pais pa no entrega piesanan tampoco, Cornelisse a bisa.

E obligacion ey pa purba y convence otro pais pa sigui ley internacional ta parti di varios tratonan internacional, Marten Zwanenburg a agrega, ken ta profesor di ley militar na e University of Amsterdam y e Dutch Defense Academy. "E huicio mes ta basta specifico. E ta relaciona na e fin di cualkier transito y exportacion actual di piesanan F-35," Zwanenburg a conta e locutor. "Si e destinacion final ta Israel, cu Merca como un stap intermedio, e ora bo por bisa cu pa sigui e ruta ey y posiblemente explorando esaki tambe lo bay en contra di e veredicto."

Pa busca opcionnan alternativo pa entrega ta viola e fundeshi di e huicio, segun Jessica Dorsey, profesor assistent di ley humanitario internacional na Utrecht University. "E centro di e tratonan ey ta pa preveni violacion di e leynan di guera, di cual awo tin un riesgo obvio," Dorsey a bisa. "E minister di Asunto den Exterior a ser informa di e riesgo aki pa su mesun Directorado di Asunto Legal, y esaki a ser confirma despues pa e Corte Internacional di Husticia y e corte na Den Haag." Segun Dorsey, Hulanda ainda ta buscando pa rutanan alternativo cu e conocemento aki firmamente den man y ta "un golpi na e sistema legal internacional."

Mas cu 31,341 Palestino a ser asesina den e atakenan di Israel riba Gaza desde 7 di october 2023, incluyendo aproximadamente 12,300 mucha, Al Jazeera a reporta a base di cifranan for di e ministerio di Salud den Gaza desde 14 di maart. Esey ta mas cu 1 den cada 75 hende den Gaza morto. Mas cu 73,143 ta herida, y 8,000 hende a disparce, hopi pega bao di escombronan. Mas cu mita di un miyon hende ta pasando hamber na Gaza. Muchanan ta muriendo di hamber, y Israel ta permiti solamente mita di e ayudo plania pa drenta e teritorio.

Feliz dia di
Himno y Bandera
18
maart
2024
WEB
WATER- EN ENERGIEBEDRIJF ARUBA N.V.
UTILITIES ARUBA NV
ELMAR

Feliz dia di Himno y Bandera
Pabien Aruba
Alhambra
CASINO AND SHOPS
Open daily 10am to 3am | J.E. Irausquin Blvd #47 | 583.5000 | casinoalhambra.com
Play Responsibly. Visit www.gamblersanonymous.org if you or someone you know has a gambling problem.

Cartelnan di droga na Mexico ta huur Airbnb pa sconde droga

(Infobae) – Aunke Ciudad di Mexico ta clave pa trafico di droga pa otro parti di e pais –incluso pa Mercapa su ubicacion geografico, datonan reciente ta indica cu organisacionnan criminal no solamente ta probecha e ruta terestre y aereo di e capital pa nan actividadnan delictivo, sino cu tambe ta usa casnan y apartamentonan cu nan ta huur pa sconde nan droganan.

Asina a informa Secretaria di Siguridad Ciudadano (SSC) di Ciudad di Mexico Pablo Vasquez, ken den un conferencia di prensa hunto cu e persona encarga di Fiscalia General di Husticia (FGJ) Ulises Lara, a ofrece detayenan tocante e confiscacion grandi di 100 kilo di cocaina cu tabata scondi den un cas cu nan a huur di e app Airbnb.

E hechonan a sucede durante e prome oranan di 14 di maart ultimo na colonia di Guadalupe del Moral, alcaldia di Iztapalapa.

Di acuerdo cu datonan di SSC, e operativo tabata posibel debi cu autoridadnan di tres orden di gobierno a identifica un celula delictivo cu tabata transporta droga for di Chiapas hasta e capital di e pais.

Despues di varios luna di investigacion, a determina cu e grupo criminal aki tabata utilisa trucknan pa transporta cantidad grandi di droga y un bes na Ciudad di Mexico, nan tabata sconde e droga den casnan y apartamentonan cu a huur pa asina usa nan como bodega.

E investigacion a revela cu e droga tabata permanece warda pa varios dia den e casnan aki y poco a poco nan tabata sakel'e pa hib'e na otro entidad di e pais, cu Merca como destino final.

Potretnan di e mercancia balora den mas di 20 miyon peso, ta indica cu e modus operandi tabata aplica pa Cartel Jalisco Nueva Generacion, algun di e paketenan di cocaina tabatin un sticker cu e siglanan "CJNG."

Vasquez a confirma cu tin algun prueba grafico cu por apunta na un organisacion specifico, pero a descarta duna un nomber den particular tanten lo conclui cu investigacionnan.

Den e luga a haya paketenan cu tabata contene droga, asina como un arma di candela largo, un corto, tres telefon, un peso, un mashin di conta placa y dos saco di biyetenan di diferente denominacion.

ONU ta indica cu situacion di pueblonan indigena na Colombia ta grave y preocupante

(EFE) – Relator di Derechonan di Pueblonan Indigena di ONU, Jose Francisco Cali, a reconoce cu tin cierto avancenan pa mitiga "e debe historico" di Estado Colombiano cu e comunidadnan aki, pero a denuncia cu e situacion di derechonan humano di e diferente etnia di e pais "ta grave, critico y profundamente preocupante."

A pesar di e "actitud habri y espirito di colaboracion" di institucionnan "pa reconoce e debe historico di Estado cu pueblonan indigena," e desafionan pa resolve problemanan structural ta grandi, Cali a destaca den un conferencia di prensa na Bogota ora a finalisa un bishita di 10 dia na Colombia.

Na Colombia tin 102 pueblo indigena y 71 di nan ta den riesgo di extincion fisico y cultural debi na "falta di aplicacion efectivo di nan derechonan" y pa otro motibonan manera e conflicto arma of destruccion di nan medio di bida.

"Ta persisti e observacion di fondo di mi antecesornan, ken a destaca cu e poco efectividad y ausencia di Estado, specialmente na nivel local, ta impedi disfruta di manera efectivo e derechonan di pueblonan indigena," e relator a sigura.

Falta di presencia di estado ta laga e comunidadnan aki den man di gruponan arma y organisacionnan criminal, asina como tambe di agentenan economico cu ta busca interes den nan teranan, "problemanan historico y structural, cu no ta atribui na accionnan di Gobierno actual."

A pesar di acuerdo di paz na 2016 cu guerrilla Forsa Arma Revolucionario di Colombia (FARC) cu tabatin un capitulo dedica na pueblonan etnico, esaki ta un cu tin mas retraso den su implementacion y tampoco a impedi cu conflicto no lo por a continua afectando e indigenanan mas cu otro comunidadnan.

Cali a mustra alarma specialmente pa e situacion di hendenan muhe y muchanan caminda te ainda ta existi e reclutamento di muchanan menor di edad. Incluso di seis aña, di parti di gruponan arma ilegal, situacion cu ta afecta specialmente e indigenanan y cu varios biaha "ta haci'e pa inteligencia," alehando pa algun siman e muchanan di nan famia pa nan sirbi di informante.

Ademas di e miedo pa e reclutamento, otro di e consecuencianan "alarmante" ta e "aumento acelera y reciente di cifranan di suicidio entre muchanan menor di edad." Tambe ta alarmante e violencia sexual pa cu hendenan muhe y muchanan muhe indigena, "tin informacion di violencia sexual na tur territorio cu ta usele como arma di guera," e relator ta conta.

Mas leu di e indigenanan den peliger di extincion, otronan manera Wayuu, cu ta esun di mas grandi na Colombia, ta "den un situacion humanitario grave" cu mas di e mita di e poblacion aki, cu ta biba na departamento di La Goajira, den "condicionnan di pobresa extremo."

"Den ultimo 10 aña, mas di 5.000 mucha wayuu a perde nan bida pa via di desnutricion y deshidratacion," e relator a bisa.

E relator ta bay presenta un rapport na september na ONU, cu ta inclui recomendacionnan pa con aplica "sin retraso" e capitulo etnico di acuerdo di paz di 2016, promove dialogonan directo cu pueblonan indigena, independiente di e procesonan di paz actual, of cumpli e ordennan di Corte Constitucional cu ta pidi respeta derechonan y proteccion di e pueblonan.

Historia breve di Status Aparte

E yamado pa independencia pa Aruba a cuminsa den añanan 1930. E tempo aya, e deseo pa mas autonomia no tabata necesariamente nifica separacion for di Reino Hulandes, sino un yamado pa ta menos sumiso pa e gobierno central na Corsou, a traves di cual Hulanda tabata eherce control di Antias Hulandes. Den añanan 1940, e movemento separatista tabata lidera pa politico J.H.A. 'Henny' Eman, miho conoci como "Shon A."

Entre september 1947 y januari 1948, 2,147 Arubiano a firma un peticion pa Reina Whilhelmina, pa ta separa financiera-, economica-, administrativa- y gubernamentalmente for di Corsou. Dia 18 di maart 1948, yiu homber di Shon A., C.A. 'Albert' Eman a entrega e peticion durante e Conferencia di Mesa Rondo y na e reina.

Pero tabata te fin di añanan 1960 – despues di e retiro di Albert como lider di partido AVP cu a lucha, pero a faya varios biaha, di logra independencia berdadero, cu un lider nobo di partido a bolter e pagina den e lucha pa Status Aparte.
Gilberto François 'Betico' Croes, un ex-miembro di AVP, a establece su propio partido MEP y a bay pa converti den 'libertador' di nos isla, logrando loke su predecesornan no por a logra.

Un nacionalista, Betico a pone identidad y folklore Arubiano central den su campaña. Cu esaki, el a enfatisa e identidad Latino Americano y Indigena di e isla, como tambe e cunukeronan Arubiano, contrastando cu e caracter Afro-Caribense di Corsou y e famianan elite antiguo riba e isla. Pa e movemento nacionalista di Betico, emancipacion no tabata solamente politico y administrativo, sino tambe etnico. E tempo aya, e idea aki a proba altamente exitoso, y MEP ya a bira e partido mas grandi na Aruba pa 1973.

Entre 1975 y 1985, MEP tabatin mas cu mita di asiento den Conseho di Isla, y e partido a participa den varios gobierno. Despues di añanan di bay bin – cual na dado momento a resulta den un conflicto mortal – Hulanda a bay di acuerdo na 1985 pa otorga Aruba su Status Aparte, y pa e isla ser reconoci como un pais separa dentro di Reino Hulandes, cu esaki drentando na vigor na januari 1986. Sinembargo, Hulanda tabatin su propio condicion pa Aruba cumpli: solamente lo por acepta independencia na e isla na 1996. Pa Hulanda, esaki tabata un manera pa preveni Corsou y Bonaire di sigui e stapnan di Aruba y esencialmente disolve Antias Hulandes. Pero pa Betico y comunidad Arubano, esaki tabata e victoria pa cual nan a bringa.

E lucha pa Status Aparte tabata comienso di nacionalismo y orguyo Arubiano. Dia 18 di maart 1976, 30 aña despues cu Albert Eman a entrega e prome peticion pa autonomia, Aruba a adopta su bandera y himno oficial, "Aruba Dushi Tera". Pues maske nos ta yama 18 di maart nos Dia di Himno y Bandera, loke nos ta celebra en esencia ta e libertad pa cual nos tatanan fundador a bringa sin descanso.

Fuente: Aruba y su Status Aparte: Logro di Pasado, Reto pa Futuro 1986-2001.

N.B.A. Basketball playoffs

RETINA STUDIO

The Local

Canon

27 YEARS SERVING THE ARUBAN COMMUNITY 50 cents

ARUBA'S FIRST ENGLISH ILLUSTRATED WEEKLY
VOLUME 37 Ad Astra Per Aspera

New Chef At Concorde Hotel

SENATE APPROVES "STATUS APARTE" FOR ARUBA

Ban celebra Dia di Himno y Bandera!

Dialuna, 18 di Maart, Aruba ta celebra su Dia di Himno y Bandera, tambe conoci como nos 'Status Aparte'. Bon Dia Aruba ta invita henter pueblo di Aruba pa celebra e dia aki en grandi! Henter e dia ta bay ta yen di actividad, desde wega, musica, baile y cuminda! Aki tin algun actividad cu por añadi na bo itinerario di Dia di Himno y Bandera e weekend aki.

17 di Maart
Manifestacion cultural na Plaza Betico Croes. Cuminsando pa 6pm y te 11pm diasabra, comunidad Arubano ta bay celebra cu un manifestacion cultural, compartiendo musical local, baile, cuminda y artesania.

Show di auto na Plaza Nikkie Habibe. Cuminsando pa 10am, bin mira un coleccion di auto clasico na e fin di caya principal na Oranjestad.

18 di Maart
Parada Nacional di Himno y Bandera. Mainta trempan, comunidad Arubano ta reuni dilanti Plaza Betico pa mira un variedad di grupo di sociedad civil manera boys y girls scouts, academia di polis y varios federacion y club deportivo, marchando hunto cu forsanan arma y oficialnan di Aruba pa conmemora e ocasion. E evento aki ta cuminsa pa 9am.

Careda di boto miniatura na Governor's Bay Beach. Bin observa botonan miniatura bataya contra otro riba e beach di Governor's Bay Beach. E evento aki ta cuminsa pa 9am.

Fourt Zoutman. Fort Zoutman ta bay organisa un feria yen di cuminda tradicional, musica en bibo, artesanianan local y hopi mas. Otro lugarnan organisando actividadnan similar ta inclui Museo Arkeologico (MANA) na Oranjestad; Kulture Cafe na San Nicolas; Biblioteca Nacional; Universidad di Aruba; Cas di Cultura, y mas.

Pa prome biaha Universidad di Aruba ta organisando un actividad pa 18 di Maart

Universidad di Aruba ta invita henter e comunidad di Aruba na su prome evento, "Nos Patrimonio," un celebracion di e herencia cultural di Aruba. E evento ta tuma luga riba dialuna, 18 di Maart, for di 10:00 AM te cu 1:00 PM, na e campus di Universidad situa na J.E. Irausquinplein 4.

Bishitantenan di "Nos Patrimonio" por spera un dia yena cu actividad pa honra e arte, cultura y historia di Aruba di un forma ameno, incluyendo tour di e edificio y historia di Universidad di Aruba.

Ademas, "Nos Patrimonio" lo sirbi manera un plataforma pa celebra e talento y creatividad di artistanan local cu varios exhibicion di arte y sesion di live painting. Añadiendo na e ambiente, e evento lo inclui musica live cu vinyl y entretenimento di ganadora di Festival Un Canto Pa Aruba Su Himno Y Bandera.

Orario	Actividad
Henter dia	Live painting di Cream of Wu y Armando Goedgedrag
Henter dia	Exhibicion di Arte di Wow'i Lama, BAZ-RRR, Miranda Art, Universidad di Aruba, Armando Goedgedrag, Cream of Wu,
Henter dia	Sagrado Secular mercado di buck
10:00 AM - 11:00 AM	Musica live cu vinyl pa DJ Caleto
10:30 AM - 11:00 AM	Tour di Universidad
11:00 AM - 12:00 PM	Entretenimento di ganadora di Festival Un Canto Pa Aruba Su Himno Y Bandera
12:00 PM - 1:00 PM	Musica live cu vinyl pa DJ Caleto
12:00 PM - 12:30 PM	Tour di Universidad

"Nos Patrimonio" lo ofrece un mercado vibrante unda amante di buki por explora e mercado di buki Sagrado Secular. Mientras tanto, famianan por disfruta di kids corner cu dino jump y weganan di mesa. Sin laga afor, lo tin un bar y sushi bon surti pa tur e bishitantenan.

E programa di "Nos Patrimonio":

Pa un dia di diversion, cultura, y conexion, no ta perde e evento "Nos Patrimonio" di Universidad di Aruba! Explora e historia di nos Universidad, aprecia arte local, y disfruta di entretenimento pa tur edad. Bini, participa, y sinti bo orguyoso di nos patrimonio Arubano!

18 di Maart nos ta celebra nos heroenan nacional:

Conoce e figuranan iconico di Status Aparte

Dia di Himno y Bandera ta un momento pa recorda y ta agradecido cu e heroenan y mentenan creativo cu a regala nos nos propio Himno y Bandera Arubano.

Betico Croes

Tata di nacion Arubano y libertador manera e ta conoci, Betico Croes tabata activo den organisacionnan Caribense mientras e tabata studia na Hulanda. Betico tabata un persona social, tabata practica deporte y tabata participa den comunidad social y cultural. El a traha como maestro y a institui e escudo, bandera y himno oficial pa nos isla. Durante Conferencia di Mesa Rondo na 1981, e tabata responsable pa formalmente pone e fecha pa Status Aparte di Aruba. Betico tambe a bira lider di MEP, awo e partido mas grandi cu ta compone e gobierno actual, eligi na september 2021.

Croes mes no a logra disfruta e resultado di su lucha; e tabata involucra den un accidente di auto dia 31 di december 1985, y a bay den coma. El a fayece dia 26 di november 1986. Pa pueblo Arubano, su palabranan nunca lo wordo lubida: ""Si mi cay na caminda, gara e bandera y sigui cu e lucha."

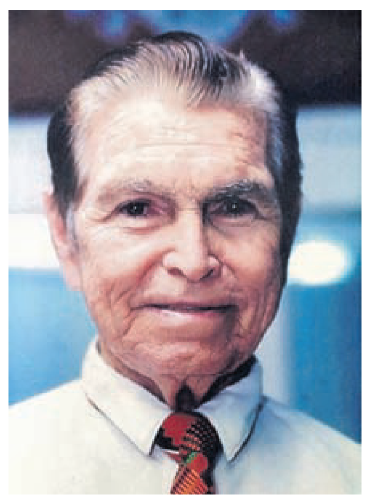
J.H.A "Henny" Eman

Henny Eman tabata e prome pa lidera e movemento separatista riba e isla. E tambe tabata fundador di un di e partidonan mas grandi awendia, AVP. Durante su carera, el a boga fuertemente pa separacion for di e poder central na Corsou, y pa representacion igual pa Aruba. E tabata miembro di Corte di Politica Arubano, y despues a keda electo den Raad van State.

Durante su careda, el a ehecuta proyecto manera waf di Oranjestad y Aeropuerto Prinses Beatrix.

Juan Chabaya "Padu" Lampe y Rufo Wever

Padu Lampe y Rufo Wever ambos tabata grandinan musical riba nos isla, siñando y tocando musica di un edad trempan. Na 1976, Conseho Ehecutivo di Aruba a nombra un comite pa crea un himno pa e isla. "Aruba Dushi Tera" incialmente tabata skirbi pa Lampe y Wever, y ya tabata conoci dos decada prome. E comite a scoge pa mantene e melodia di e cantica, pero a agrega mas verso. E ultimo verso di e cantica cu a keda aproba como himno nacional di Aruba dia 18 di maart 1976, tabata skirbi pa Hubert Booi.

Cu orguyo nos ta celebra
nos Cultura, nos Tradicion
y nos Identidad.
Feliz dia di
Himno y Bandera!
SETAR

Camara di seguridad a capta chauffeur cu a hit & run banda di Lucky Store na J.G. Emanstraat

Diaranson atardi a drenta informe di un accidente na J.G. Emanstraat banda di Lucky Store, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente unda un Honda Fit biniendo na e banda drechi di e caminda di un solo direccion y a bay bira na man robes sin a duna e auto na su man robes preferencia y a dal riba e auto. Despues di esaki el a bandona e sitio di accidente lagando e otro auto atras. Afortunadamente ningun hende a resulta herida.

Polis a detene intruso cu a invadi propiedad priva

Diahuebs atardi a drenta informe di cu un hende a subi propiedad priva na un cas na Ponton y un bisiña atento a hala su atencion pero e intruso a menasa e bisiña, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya ya e intruso a bay for di e sitio, e bisiña atento a duna descripcion di e sospechoso y den ki direccion el a bay. Polis a bay den e direccion ey y patruyanan a top'e den Scopetstraat mesora nan a control'e y a haya un cuchiu grandi cune y a deten'e.

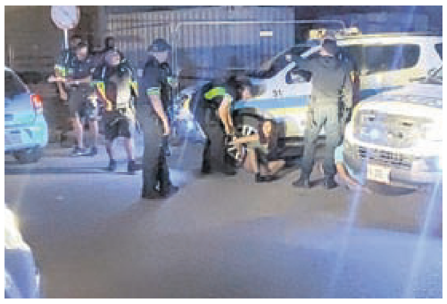
Polis y bombero a bay Sero Patrishi pa un candela di mondi pega cu un supermercado

Diahuebs madruga a drenta informe di un candela pega cu un supermercado na Sero Patrishi, mesora a dirigi tanto polis como bombero na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin encontra cu e candela di mondi cual lo por expande y bira peliger pa otro propiedadnan. Na yegada di bombero mesora a basha awa riba e candela y a logra paga esaki pa e no forma mas peliger pa nada rond eybanda.

Tres detencion despues di persecucion di Caya Ernesto O. Petronia na Dakota

Diaranson anochi a polis a bay para un auto Nissan March den cual tabata tin yen di hende aden, pero na lugar di e auto a para e chauffeur a primi trot y a start un persecucion.

Na Dakota banda di e Compleho Deportivo Guillermo P. Trinidad maniobrando den e area cu hopi hende aden e chauffeur no por a controla e auto hopi bon y a bay dal na un acera unda e wiel a sufri daño y no por a sigui core. Aki algun hoben a core bay pero a logra captura 2 di nan y e mucha muhe cu a keda na e sitio. E 3 hobennan aki a ser deteni y transporta pa warda di polis y a confisca e auto pa mas investigacion.

Empleado di restaurant a corta su pia cu un glas kibra

Diaranson anochi a drenta informe di cu tin un persona cu un corta na pia sangrando na e restaurant dilanti Renaissance Mall, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a nota cu e victima su pia lo ta sangrando despues di a corta esaki cu un glas benta abao. na yegada di e ambulance nan a atende e victima y como cu e mes por cana nan a conseh'e pa e mes bay hospital pa wak si mester cos'e of no.

Polis a detene yiu cu tabata molestia su tata na Tanki Leendert

Diaranson anochi a drenta informe di cu un yiu ta molestiando su tata for di oranan di mainta, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin constata un yiu altera cu tabata insulta su propio tata cu tur sorto di palabranan di insulto cu tin. Polis a purba papia cu e yiu pa e calma pero ni asina y el a bira pio y no kier a rasona. No a keda nada otro cu polis detene y hib'e warda di polis pa asina e calma.

Accidente pa falta di preferencia na Bubali

Diaranson atardi a drenta informe di un accidente na dilanti Cheng's Supermarket na Bubali, mesora a dirigi un patruya na a sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente pa falta di preferencia.

Dama chauffeur a bira malo tras di stuur y no a para na tempo y a dal riba auto

Diaranson mainta a drenta informe di un accidente cu hende cu a bira malo na Ponton, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente unda e dama chauffeur di e Nissan Cube a bira malo tras di stuur y a bay dal den banda di un Chevrolet bayendo nort. Na yegada di e ambulance nan a atende e dama cu a bira malo mientras polis a tuma datos di e accidente aki.

Turista chauffeur a dal un ciclista

Diaranson atardi a drenta informe di un accidente cu hende herida panort di Palm Beach Plaza, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente unda un turista chauffeur a sortia pa drenta e parking lot na man robes pero a mira un espacio habri na man

Ministerio di Enseñansa y Deporte
Feliz Dia di
Himno y Bandera
Halsa bo bandera y canta nos himno Aruba Dushi Tera cu orguyo.
Endy Croes
18 di maart 2024
Minister di Enseñansa y Deporte
Endy Croes
Desire
Discipline
Dedication
Determination

Ladronnan a kibra drenta horta for di auto na Bonavista

Diaranson mainta a drenta informe di kiebro y ladronicia for di un auto na Bonavista, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a tuma keho di ladronicia y a pasa e informacion pa e team di polis cu ta atende cu casonan di "autoinbraken".

Mexzy Lont a purba destrui vitrina di Pop Up Store

Na nos redaccion a yega un video capta di e camara di seguridad di Pop Up Store unda cu e adicto ambulante Mexzy Lont ta purba di destrui vitrina cu un "straat tegel".

Despues di varios intento y sin logra el a cana bay for di e sitio. Esaki a sosode apenas solo a baha.

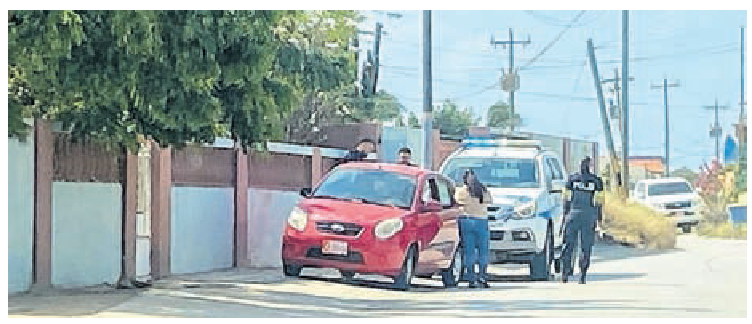

Polis a bay Montaña pa un ruman homber cu a purba kibra porta di ruman su cas

Diaranson mainta a drenta informe di cu tin un problema entre famia y un ruman homber a presenta na un cas na Montaña unda e ruman a trata di kibra porta unda su ruman ta malo paden, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya nan no a encontra e ruman na cas pero a keda di busk'e pa atende cune pa su malcomportamento.

Polis y bombero a bay Guyabastraat pa un cas na candela

Diaranson madruga a drenta informe di cu tin un cas na candela na Guyabastraat, mesora a dirigi tanto polis como bomberonan na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un cas bandona cual patras ta yena cu sushi y esaki tabata na candela y tabata menasa e cas den cercania. Na yegada di bombero mesora a paga e candela y asina a evita su expansion.

Emision di greenhouse gas na Alemania a cay skerpi aña pasa, aumentando speransa pa logra meta di 2030

AP)—E emision di gas di efecto invernadero (greenhouse gas) na Alemania a cay pa un decimo aña pasa mientras cu energia renobable a crece den importancia, e uso di carbon y gas a disminui y presion economico a afecta empresa- y consumidornan, segun data oficial a demostra diabierna.

Vice canciyer Robert Habeck, ken tambe ta e minister di Economia y Clima, a bisa cu e economia mas grandi di Europa ta na caminda pa logra su meta di 2030 pa corta emision cu 65%, compara cu 1990.

Alemania tin e intencion pa corta su emision pa net cero pa 2045 y ta trahando pa aumenta e uso di poder solar y di biento, y otro fuentenan renobable. E agencia pa proteccion di medio ambiente a bisa cu Alemania a emiti aproximadamente 673 miyon ton di gas di efecto invernadero na 20230, un caida di 76 miyon ton of 10.1%, compara cu e aña anterior. Esaki tabata e caida mas fuerte desde 1990.

E agencia a subraya e "expansion exitoso di energia renobable" di Alemania pero a adverti cu progreso den corta emision no ta satisfactorio en general. El a bisa cu mester haci mas den e sector di transporte en particular, por ehempel por medio di expande mobilidad electricidad y cortando algun subsidio.

E ministerio di Habeck a bisa cu e proyeccionnan pa e proximo añanan a punta na un reduccion den emision pa 2030 di casi 64%, compara cu 1990. "Alemania ta na caminda, pa prome biaha," Habeck a bisa den un declaracion. "Si nos a keda riba e caminda aki, nos lo logra nos metanan di 2030."

El a bisa por logra esey cu un economia recuperando. Alemania tabata un di e economianan desaroyo cu a entrega un di e prestacionnan mas malo aña pasa, debi na un presion riba e prijsnan halto di energia, debilidad economico rond mundo y aumentonan skerpi den prijs di interes pa via di inflacion. E pais ta cas di hopi companianan di energia, incluyendo den e industria di kimica y metal.

Plan di Accion pa proteccion di turtuga Caribense

Organisacionnan local y regional di naturalesa ta uni forsa pa desaroya un Plan di Accion pa Recuperacion di Turtuga (STRAP) pa Caribe Hulandes. Como preparacion pa e plan di accion pa proteha turtuga Caribense, un tayer a ser organisa pa Sea Turtle Conservation Bonaire (STCB) y Wereld Natuur Fonds (WWF-NL) durante e conferencia anual di WIDECAST.

E organisacionnan envolvi den conservacion y recuperacion di turtuga den Caribe Hulandes a ser invita pa e tayer aki. E meta di e tayer ta pa discuti e status actual di actividadnan y amenas den e region y pa determina e contenido di e plan. Tambe ta cuminsa identifica prioridadnan cu ta necesario pa aumenta e proteccion di turtuga riba cada isla. E STRAP pa Caribe Hulandes ta un proyecto financia pa Ministerio di Agricultura, Naturalesa y Calidad di Cuminda Boneriano y WWF-NL, y ta ser implementa pa STCB en colaboracion cu WWF-NL.

Manera otro especie migratorio, turtuga no tin fronteranan. Nan bienestar y proteccion ta depende riba decisionnan cu hende ta tuma na nivel local, regional y internacional. WIDECAST tin un funcion importante den e desaroyo di e STRAP. E Wider Caribbean Sea Turtle Conservation Network ta un red internacional di ciencia cu ta consisti di expertonan den e tereno di turtuga den mas cu 40 pais y teritorio den Caribe. E organisacion di conseho aki ta sigui guianan internacional y lo aproba tur documento cu ta resulta for di e sesionnan.

Torneo Himno y Bandera na Aruba Juniors durante fin di siman

Despues di 3 siman di competencia den "Poole Play" e clasificadonan pa hunga e semifinal di e torneo "Himno y Bandera 2024 60 plus", ta conoci.

Diadomingo cu a pasa tabatin 3 wega sumamente interesante pa dicidi e clasificacion. E Prome wega den Poole B a bay entre Astros y Florsheim. Astros a gana su wega cu score di 6 pa 1 y asina sigura un chens pa clasifica. Despues Aruba Juniors a enfrenta Boomerang den un wega pa dicidi cua ta gana Poole A. Aruba Juniors tabata mester un inning extra pa gana Boomerang 3-2 lagando nan den tereno. Den ultimo wega JT Tigers ta sorprende e faborito y invicto Glovers cu score di 5 pa 1. Asina mes JT Tiger ta keda cortico pa clasifica door cu nan tabatin mucho mas careda contra cu Glovers y Astros. E torneo Himno y Bandera ta continua diadomingo 17 y dialuna 18 di maart 2024 cu e semifinalnan y finalnan respectivamente.

E prome wega riba schedule diadomingo pa 9or di mainta lo ta un wega amistoso entre Janis y JT Tigers. Despues pa 11or di mainta ta sigui e prome wega di semifinal entre Aruba Juniors y Astros. E wega aki lo ta hot mirando cu tur dos team ta bin cu e meta pa gana y asina pasa pa final. Pa 12:30 di atardi lo enfrenta otro Glovers y Boomerang. Boomerang ta bin cu nan team completo pa bataya e fuerte equipo di Glovers. Mester menciona cu tur dos team tin varios hungado cu den pasado tabata hungadonan grandi di nivel halto di nos softball y baseball.

Dialuna dia 18 di maart, "Dia di Himno y Bandera" lo tin un wega amistoso pa 9:30 di mainta sigui pa Florsheim contra JT Tigers. Pa 12:30 di atardi lo tin e wega pa di 3er luga y e gran final lo ta pa 2or di atardi. Despues lo tin e ultimo wega cual lo ta un wega amistoso entre Hospital y Saint Maarten.

Si bo ta gusta softball y bon ambiente ta na Aruba Juniors su compleho deportivo bo mester ta e fin di siman aki. Pa 4or Zeta Band cu su popular cantante Tattoo lo resona. Manera custumber bar y cushina lo ta bon surti.

Ciclista Olimpico ta test positivo pa re-test pa doping den muestranan di Olimpiada di Rio 2016

(AP) — Cuatro-biaha ciclista Olimpico, Christos Volikákis a test positivo pa doping den re-test di muestranan for di Olimpiada na Rio de Janeiro 2016, segun Union Internacional di Ciclismo (UCI) a bisa ayera.

Volikákis a gana medaya pa Grecia den ciclismo di pista na campeonatonan mundial y Europeo, pero no e Olimpiada unda el a keda selecta na cada edicion for di Beijing na 2008 te cu Tokyo na 2021.

UCI a bisa cu Volikákis a test positivo pa e agente anabolico conoci como ligandrol den un muestra tuma dia 16 di augustus 2016. Na Rio, el a keda na di 12 lugar den keirin.

Volikákis ta provisionalmente suspendi, UCI a bisa. E ta enfrenta un descualificacion for di Olimpiada y suspension den un caso disciplinario posterior di e cuerpo gobernante di ciclismo.

Muestranan di cada Olimpiada ta keda warda pa hasta 10 aña, y rutinariamente ta reanalisa nan como parti di un programa ordena pa Comite Olimpico Internacional pa gara atletanan cu ainda ta activo prome cu proximo Olimpiadanan.

E programa di reanalisis ta permiti pa haci mas testing basa riba informacion actualisa, notablemente danki na investigacion, of ora metodonan di deteccion ta evoluciona como resultado di avancenan den tecnologia cientifico," UCI a bisa.

Volikákis, awo 35, ta entre e prome casonan positivo di e retest di Rio.

Delegacion Escolar rumbo pa Weganan Interinsular na Boneiro

Diahuebs 14 di maart, nos a yega na e punto di preparacion unda nos seleccion escolar den e deportenan di Aquathlon, Basketball y Futbol ta cla pa sali pa Boneiro pa competi den e Weganan Interinsular 2024. Nos atletanan ta entusiasma y lo competi contra e seleccionnan escolar di Bonairo y Curaçao. E intercambio deportivo a cuminsa diabierna 15 di Maart y ta termina diasabra 16 di maart.

IBiSA ta contento cu e dedicacion cu e atletanan a pone pa yega na e punto aki y nos ta haci un yamada na nos comunidad pa duna nan e apoyo necesario durante nan participacion den e competencia di Weganan Interinsular 2024 na Boneiro.

Awe mainta ta sigui cu e torneo cu un otro ronda di aquathlon, basketball y futbol, pa despues termina cu e finalnan di basketball na sport hall y entregamento di premio.

E weganan lo ta wordo transmiti a traves di nos pagina social (ibisaaruba) pa tur hende por mantene nan mes actualisa ariba e desaroyo y logro di nos atletanan. Nos ta desea tur e atletanan y e lidernan bon biahe y exito den nan competencianan. Nos ta sigur cu nan lo representa nos Aruba orguyosamente.

Italia ta convoca tres hungador nobo pa weganan amistoso contra Venezuela y Ecuador

(AP) — Hungador di Tornio, Raoul Bellanova; centrocampista di Hellas Verona, Michael Folorunsho; y delantero di Udinese, Lorenzo Luca a keda convoca den team Italiano pa prome biaha ayera.

Italia tin weganan amistoso contra Venezuela y Ecuador na Merca otro siman.
Cu hala clave, Domenico Berardi fuera di wega pa un tempo largo despues di lesiona su tendon di Achilles dos siman atras, coach Luciano Spalletti probablemente ta bay depende riba Feredico Chiesa, Giacomo Raspadori y Mateo Retegui den atake.

Delantero di Atalanta, Gianluca Scamacca a keda afo.

E Azzurri ta bay enfrenta Venezuela pa prome biaha diahuebs na Chase Stadium di Inter Miami na Fort Lauderdale, Florida – sede di Lionel Messi – y despues enfrenta Ecuador tres dia despues na Red Bull Arena, na Harrison, New Jersey.
Bellanova tabata den teamnan hubenil Italiano na tur nivel. Folorunsho, kende tin descendencia Nigeriano, a anota cuatro gol pa Verona e temporada aki, mientras e ta fia for di Napoli. Lucca, kende a pasa e ultimo temporada fia na Ajax, tin ocho gol den 30 partido den Serie A y Cup Italiano pa Udinese.

Italia a enfrenta Ecuador dos biaha, ganando 2-0 na Mundial 2022 y empatando 1-1 den un wega amistoso na New York na 2005, e ultimo biaha cu Azzurri a biaha pa Merca.

Italia ta bay usa e partidonan como warmup pa su defensa di Campeonato Europeo. Banda di Spalletti ta den un grupo cu Spaña, Croacia y Albania den Euro 2024, cu ta inicia dia 14 di juni na Alemania.

Team Italiano
Porteronan: Marco Carnesecchi (Atalanta), Gianluigi Donnarumma (Paris Saint-Germain), Alex Meret (Napoli), Guglielmo Vicario (Tottenham).
Defensa: Francesco Acerbi (Inter Milan), Alessandro Bastoni (Inter Milan), Raoul Bellanova (Torino), Alessandro Buongiorno (Torino), Andrea Cambiaso (Juventus), Matteo Darmian (Inter Milan), Giovanni Di Lorenzo (Napoli), Federico Dimarco (Inter Milan), Giorgio Scalvini (Atalanta), Destiny Udogie (Tottenham).
Medio Campo: Nicolò Barella (Inter Milan), Giacomo Bonaventura (Fiorentina), Michael Folorunsho (Hellas Verona) Davide Frattesi (Inter Milan), Jorginho (Arsenal), Manuel Locatelli (Juventus), Lorenzo Pellegrini (Roma).
Delanteronan: Federico Chiesa (Juventus), Lorenzo Lucca (Udinese), Riccardo Orsolini (Bologna), Giacomo Raspadori (Napoli), Mateo Retegui (Genoa), Mattia Zaccagni (Lazio), Nicolò Zaniolo (Aston Villa).

Resultado Sorteo
15 MAART

Alexander

Cadena Alexander Lottery ta presenta resultado di weganan di suerte

DIARIO	KORSOU	SUPER4	FLAMINGO
3327	1235	9452	2949
0961	9245	SUPER5	8942
7783	7994	-	1261

MERDIA

CATOCHI
Sorteo # 4211
7848
5648
3805
MULTI-X
FP
BIG 4
Sorteo # 4211
0511
MULTI-X
X3
1OFF
Sorteo # 2267
2785
ZODIAC
Sorteo # 4211
1291
Virgo
LUCKY 3
Sorteo # 1085
081
MULTI-X
X2

ANOCHI

CATOCHI
Sorteo # 8196
8642
0732
8297
MULTI-X
X3
BIG 4
Sorteo # 7240
7602
MULTI-X
X2
1OFF
Sorteo # 1945
5743
ZODIAC
Sorteo # 5999
6255
Leo
LUCKY 3
Sorteo # 929
563
MULTI-X
X2

LOTTO 5		
Sorteo #		Joker Letter
0	x Jackpot	Proximo Jackpot
0	x Match 4+	120.000,-
0	x Match 4	
0	x Afl. 12,00	

LOTTO DI DIA		09-10-20-22-30
Sorteo # 6417		Proximo Jackpot
0	x Jackpot	52.000,-
13	x Match 4	
131	x Afl 8,00	

MINI MEGA		04-05-11-20
Sorteo # 1645		Mega Ball 13
0	x Jackpot	Proximo Jackpot
0	x match 4	280.000,-
5	x Afl. 500,00	
46	x Afl 50.00	
84	x Afl.15,00	

MINI MEGA MEGA PLUS **Afl. 380.000,-**

KORSOU
Sorteo #

Directie Buitenlandse Betrekkingen Aruba:

Tur persona di nacionalidad Hulandes na Haiti: Registra pa e servicio di informacion

Durante di e ultimo lunanan gobierno di Aruba conhuntamente cu Ministerio di Asuntonan Exterior di Hulanda ta sigui di cerca e acontecimentonan na Haiti. E situacion na Haiti ta sigui deteriora y ta particularmente preocupante na e capital Port au Prince.

Ministerio di Asuntonan Exterior di reino Hulandes ta pidi encarecidamente na tur persona di nacionalidad Hulandes cu ta na e momentonan aki na Haiti, pa nan registra nan mes via e servicio di informacion. Di e forma aki reino Hulandes por tin un bista ken y cuanto persona ta na e pais pa asina por mantene tur na altura di cualkier evolucion y por brinda asesoria, por ehempel si mira oportunidad pa sali for di Haiti.

Kico a haci te na e momentonan aki? Ministerio di Asuntonan Exterior di reino a tuma contacto telefonico cu personanan di nacionalidad Hulandes cu ta residencia na Haiti. E esfuerso aki a demostra cu ta un cantidad limita tin estableci na Haiti y na e momentonan aki no a ricibi peticion pa asistencia.

Recientemente dia 5 di maart reino Hulandes a duna un conseho negativo di biahe pa Haiti y pa e personanan cu ta na e pais pa bandona Haiti. Dia 7 di maart ultimo a personanan di nacionalidad Hulandes cu a registra a ricibi un mensahe.

Por fabor tuma nota cu reino Hulandes no tin un embahada na Haiti. Tur servicio, pa personanan di nacionalidad Hulandes cu ta encontra nan mes na Haiti, ta duna door di e embahada Hulandes na Santo Domingo, Republica Dominicana, cu e sosten di e Consul Honorario di Haiti na Port au Prince.

Conseho di biahe: Pa mas informacion over di conseho di biahe pa Haiti klik riba e link di e website di Ministerio di Asuntonan Exterior di Reino Hulandes: www.nederlandwereldwijd.nl

King Classic Sudoku

			2	8	1			
	4	6	3		7	1	8	
				4			5	
3	9		5	6	8	7	1	
8		4				5		
	1			7	3			
		9			5	6	2	7
	2		7			9		1
7		1			4	8	3	

Difficulty: ★ 1/29

Stichting Parochieraad Santa Cruz

Grandioso Dia di Famia na Centro Curason Santa Cruz

Stichting Parochieraad Santa Cruz y su Comision di Himno y Bandera ta invita henter pueblo di Aruba y special esnan di Santa Cruz, pa un grandioso Dia di Famia, dialuna, 18 di maart 2024, den Centro Curason.

Despues di asisti na e Santo Sacrificio di Misa (9:00 am) ta invita tur hende pa topa riba e parking lot pariba di Misa. Aki Cois Koolman lo tin e honor di hisa e bandera di Aruba y Julivienne Gumbs, cu Erick Rincones riba guitara, lo canta e Himno di Aruba.
E programa cultural cu ta sigui na Centro Curason ta ofrece e publico musica, baile y canto dedica na nos dia nacional, manera di Caha di Orgel "Nieva Maria", Grupo di baile "Folklore Santa Cruz" cu baile di cinta autentico, cantantenan Maria Cristina Petrocchi, John M. Wever, Stephanie Quant, Grupo di baile "Diamonds Dance Group, Grupo "Rejoice" y lo clausura cu grupo di baile di "The Chaz Dancers" y cantantenan di Pitbull Productions.

Bin disfruta y apoya nos talentonan nacional. Den cushina e tan gusta bacalou y sanger yena di Ramiro, bonchi cora, sopi di baca, aros con pollo, salada di bacalou y di galiña, pastechi y kroket, y e mesa di cos dushi ta wardA bo. Koffie y te gratis! Bin cu bo famia y gosa di un dushi Dia di Aruba!

Pronostico di tempo

Un alerta pa biento duro ta na vigor te diamars merdia 12 pm. Un aviso pa boto chikito pa lama habri y specialmente areanan cerca di costa oost te noordwest ta na vigor te proximo aviso.

Tempo:
Awe tardi y awe nochi: parcialmente nubla y generalmente seco
Den marduga y mañan: parcialmente nubla sin awasero di importancia

Temperatura maximo 32 grado celsius
Temperatura minimo 26 grado celsius
Indice di calor (heat index) den y rond di oranan di merdia: 33 pa 38 grado celsius
UV index: 10

Bahada di solo : 6:50 pm
Subida di solo : 6:46 am

Biento:
Modera te basta fuerte for di direccionnan generalmente oost;
Forsa 4 te 5 (20 te 39 km/ora, 11 te 21 nudo).
Den dia fuerte te duro den rafaga;
Forsa 6 te 7 (40 te 61 km/ora, 22 te 33 nudo).
Posiblemente tin bes hopi duro den rafaga;
Forsa 8 (62 te 74 km/ora, 34 te 40 nudo)

Situacion general di tempo pa proximo 24 ora:
Durante proximo 24 ora no ta premira cambionan grandi den e clima cu tin actualmente. E area di presion halto lo domina e tempo, manteniendo esaki por lo general seco. E diferencianan di presion den Caribe lo sostene un biento fuerte te duro, tin bes hopi duro den rafaga.

Condicionnan maritimo/ estado di lama:
Na partinan protegi di costa: keto, rond di 1 pia.
Na partinan zuid: trankil te modera, entre 2 pa 3 pia.
Na partinan oost te noordwest di costa: modera te localmente poco bruto cu olanan di 4 pa 6,
localmente 7 te 8, posiblemente 9 pia.

Cas Di Cultura
Vondellaan 2 Aruba
297-582-1010

F A D A
Campanastraat 5 Aruba
297-583-2999
297-583-9610

F A V I
Primavera 233 Aruba
297-582-5051
297-582-5222

F E P O
Engelandstraat 15 Aruba
297-583-1016
297-583-6607

Fundacion Contra Violencia Relacional
Tel: 583-5400

Fundacion Autismo Aruba
Irenestraat 21 Aruba
297-588-1179

Fundacion Pa Nos Muchanan
Cumana 2 Aruba
297-583-4247

Fundacion Tel Pa Hubentud
Wilhelminastraat 19 Aruba
297-588-6138

Koningin Wilhelmina Fonds
Spinozastraat 9 Aruba
297-582-0412

Mary Joan Foundation
Sabana Blanco 8 Aruba
297-588-9999

Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel.297-582-2219
Fax 588-3376

Famia Planea (SBVO)
Avenida Milio J Croes 17 B Aruba
297-588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Stichting Fundacion Guia Mi
George Madurostraat 34
297-582-0088

Y M C A
Calbasstraat 1 Aruba
297-582-3072

AL-ANON group
Sabana Liber #8, Noord (close to the hotels)
Tel: 736-2952 or 593-7081

Dokter na warda

Oranjestad	San Nicolas
Hospital	Imsan
7:00 pm / 10:00 pm	24 ora

Botica na warda

Oranjestad:	San Nicolas:
Sta. Anna	Aloe
Tel. 586 8181	Tel. 584 4606
EMERGENCIA	911

POLIS

Oranjestad	100
San Nicolas	104
Santa Cruz	105
Noord	107
Tip Line	11141
Brandweer	115
Ambulance	911
Hospital	527-4000
Imsan	524-8833
Warda Costa	913
Seguridad Nacional	11911
Cruz Cora	582-2219

BOTICA

Aloe	584-4606
4 Centro Medico	584-5794
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Di Servicio Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
San Nicolas	584-5712
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Sero Preto	584-4833
Trupial	583-8560

UTILIDAD

Setar	117
Web	525-4600
Elmar	523-7147

FUNERARIA

Aurora	588-6699
Royal Funeral H.	586-4444
Ad Patres	584-2299
Olive Tree	584-8888

Servicio di Taxi

Aruba Transfer Tour & Taxi C.A.
Tel: 582 2116 /582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Mateo 11: 28-30
"Vengan ustedes amí todos los que estan fatigados y agobiados por la carga y yo les dare alivio.
Tomen mi yugo sobre ustedes y aprendan de mi que soy manso y humilde de corazon y encontraran descanso porque mi yugo es suave y mi carga ligera"

Ta Anuncia fayecimento di nos querido esposo, tata ,welo, ruman Juan Carlos Velez Cano
Director di Shoe Express N.V.
A traha duru pa sali dilanti y cu orguyo pa su famia y su pais.
Tabata miembro activo di misa Fatima na Dakota y di misioneronan di Lazos de Amor Mariano.
Tabata juda muchanan di Imelda Hof unda a duna les di Señor.

Casa: Bertha Lucia Velez Salazar

Yiunan: Ana Maria Diaz Velez
Jessica Arteaga Velez
Emanuel Velez

Nietonan: Ariana Catalina Velez Cano
Evamarie Veny Lucia Diaz
Aaron Diaz

Nueronan: Jerry Diaz
Julian Arteaga

Ruman na Aruba: Maria Eugenia Velez Cano

Resto di famia ta sufri su dolor na su pais natal Colombia.

Ta invita un y tur pa acto di condolencia y misa Diasabra 16 di maart 2024 orario 2pm pa 4pm na Misa di Fatima na Dakota.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Anuncio di fayecimento

Patricia Tromp
Mihor conoci como Tisha

Na nomber di su:
Yiunan:
Patrick Ruiz y Melissa Ruiz-Maduro
Darline y Jhonny Bedoya Gonzalez

Nietonan:
Terrick Ruiz, Emma Ruiz, Tessa Ruiz, Chloë Ruiz, Thiago Bedoya Ruiz, Gianna Bedoya Ruiz, Mateo Bedoya Gonzalez

Tata di su yiunan:
Donald (Donny) Ruiz y pareha

Mayornan:
†Hypolito (Poli) Tromp
†Mercedes Tromp-van der Biezen

Rumannan:
†Rosalinda (Linda) Croes-Tromp
Glenda y Pete Geerman-Tromp
Lisette (Liesje) Tromp

Manera rumannan:
† Ricalda (Cada) Winterdal y famia
Myrna y Alberto van der Biezen y famia

Subrinonan:
Geraldine Geerman y Jonovan Dubero y yiunan, Gerrit Croes, Michael Geerman, Marynelle y Alexander Ras-van der Biezen y yiunan

Tanta y omo stima:
Mary Giron-Van der Biezen y famia
Ambrosio (Shito) y Arnolda Van der Biezen-Pourier y famia
Tantanan:
†Anita y Luis Figaroa-Tromp y famia
Veronica van der Biezen y famia
Celestina van der Biezen y famia

Omonan:
†Gregorio y Lodewika Tromp-Figaroa y famia
Aniceto Tromp y famia
Dominico y Elsa Tromp-Figaroa y famia
Eulogio (Okko) Tromp y famia
Jose Tromp y famia
Max y Filomena Tromp y famia
Gregorio (Goy) Van der Biezen y famia
Victor van der Biezen y famia

Famia di nuera:
Sergio y †Sylvia Maduro
Cheryl y Tom Buchman y yiunan
Michael y Vanessa Maduro
Jeffrey Maduro

Famia di nuero:
Yolanda Ramirez
Juliana Ramirez
Genesis Orman

Amiganan stima: Evelyne, Sheila, Rina, Carina

Bon amigo: Dudley Nicholson

Y demas famia: Tromp, Croes, Ruiz, Geerman, Van der Biezen, Bedoya, Figaroa, Pourier, Giron, Maduro, Werleman, Correa, De Cuba, Winterdal, Damon, Semeleer, Ras, Guedez, Gomez, Kock, Willems, Oduber, Boekhoudt, Yarzagaray, Wolf, Flanegin.

Nos ta pidi disculpa si nos por a lubida algun familiar di e defunto. Ta lamenta cu despues di entiero no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

E ta nos deseo pa enbes di manda krans pa haci un donacion pa Edmund Harms Foundationof Fundacion Hospice Atardi den nomber di e defunto.

Acto di entiero ta tuma lugar na Pro Catedral San Francisco, diasabra 16 di maart 2024 di 1 pm – 3 pm

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Perdida di un mama ta un di e dolornan di mas grandi cu un curason por conoce. Pero su amor, bondad y sabiduria lo biba pa semper y lo t'ey cu nos pa eternidad.

A bai drumi dushi den brasa di senor, nos kerida mama, oma, ruman, tanta, prima y amiga:

Filomena "Mena" Teresita Laclé
Sunrise: 22-06-1951 - Sunset: 11-03-2024

Na nomber di su:
Mama: †Natividad Sira Laclé-Oduber
Tata: †Juan Ovid Laclé
Yiunan: Zulaika Briezen y Sandro de Cuba
Milouska Briezen y Jeffrey Lopez
Franchesca Briezen
Nietonan: Devin, Ian y Isabella de Cuba
Kane y Stevie van Heusden
Zyra Flanegin
Tata di su yiunan: †Juan Mario Briezen
Rumanan: Frieda y Glyn Morgan
†Ronny y Marie Pierre Laclé-Fénart
† Dolfi y Vivecca Laclé-Chirino
Johnny y Dilaila Laclé-Harms
Rafael y Vera Laclé-Gomez
† Ethlyne Laclé
Dennis Laclé
† Glenn y Trina Laclé-Maduro
Mary Laclé
Steve y Odalis Laclé-Lopez
Subrina y subrino nan: Mark, Marice, Esmee, Paco, † Dave, Alvin, Levi, Ewald, Oswald, Joanaila, Ralph, Melissa, Marilynn, Annuard, Thierry, Odille, Odina
Ex-suegra/o: †Juan y Aida Briezen-Ridderstap
Ex-Swa nan: Glenn Briezen y famia, Eddy Briezen y famia
Persona/famia nan cu a nifica hopi pa nos mama: Gaby Laya, Jenny Paredes, Edline, Imelda, Daisy Weller, † Ronny Werleman, Famia van Heusden, Lehmann & Davelaar, Hubert de Cuba y famia, Urbano Lopéz y famia, Famia Flanegin, Teresita & Chemmy Dubero, Mary Munoz, Gershom Oduber y famia, Miriam van Bochove – Oduber y famia, Henneke & Lambert Naudin-Ten Cate y famia, Ageeth & Theo Kok, Ursulita Tromp- Ridderstap y famia, Famia Cornelis-Pera, Famia Hurkmans-Souza, Famia Meerendonk, Famia Lejeuz-Gumbs, † Felepa Saladin-Oduber, † Stella Oduber y full famia Laclé y Oduber
Amiganan: Violeta Dijkhoff, Edna Croes, Aantje Vrolijk, †Rosleen Oduber
Su tanta y omo nan, primo y prima nan y demas famia.
Personal di Wondenpoli, Light Life, Faith & Hope, Afdeling B3 y B4 di Hospital, Imsan Diabetic Center.
Ta invita pa acto di condolencia cu lo tuma lugar diabierna 15 di Maart 2024 na Aurora Funeral Home di 7-9 pm.
Su "Celebration of Life" lo tuma lugar diasabra 16 di Maart 2024 na misa Santa Filomena na Paradera di 9-11 am.
Preferibelmente bin bisti den colornan alegre. Despues di entiero, no ta ricibi bishita na cas.
Nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida di menciona un of otro famia y amistad.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Mi ta habri mi boka hanchu,
golos pa bo mandatonan.
Drei mira mi i tene kompashon,
manera Bo sa hasi
ku esnan ku ta stima bo nòmber.
Guia mi paso segun bo promesa.
pa maldat no dominá mi.
Salmo 119:131-133

Cu hopi tristesa pero conforme cu boluntad di Dios nos ta anuncia cu a bay laga nos den brasa di Señor:

Don Dolymore Butts
*05-12-1949 - †11-03-2024
Na nomber di su:
Yiunan:Donovan Butts

Na nomber di su:
Yiunan:Donovan Butts
Andre Butts
Tiffani Butts
Nietonan: Sierra, Alyssa, Drelin, Brandon, Nathan, Christian, Austin
Rumannan:
Ruth y Krishna
Janet y Bonny
Carmen Y Ted
Bernie y Maggie
†Anita
†Richard
†David
Primo(a)nan, amigo y conocirnan, bisiñanan.
Demas famia: Butts, Prashad, Adams, Povea Redondo

Ta invita pa acto di condolencia y despedida cual lo tuma lugar na Aurora Funeral Home diamars 19 di maart 2024 di 7'or pa 9'or di anochi.
Cremacion lo tuma lugar despues.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Bou alanan di Dios mi ta sigur,
"Mi refugio, mi forti, mi Dios,
den kende mi ta pone mi confiansa"
Salmo 91

Cu inmenso tristesa na nos curason, pero conforme cu boluntad di Dios,
Nos ta anuncia fayecimento di nos estimada
Mama, Ruman, Wela, Tanta, Prima, y Amiga

Federica Beatriz Fingal
*4 Juli 1951 - 13 Maart 2024
Mihor conoci como Ica
Na edad di 72 aña

Su yuinan stima:
Gislaine & Frenzie Boekhoudt-Jacobs
Rose Anne Jacobs & Roderick Albus

Nieto/a stima:
Zoë Boekhoudt
Rodmar Albus
Zayne Boekhoudt
Roshanne Albus
Rose-Ella Albus
Rodward Albus

Mayornan:
Tata: Gilberto Fingal
Mama: Anita Fingal-Leest

Rumanan stima:
Filomena (Mena) y Gerard Pourier-Fingal
Bertha y Querino Commenencia-Fingal
Maria Fingal
Juan Fingal y Narcisa Fingal-Peña de Jesus
Jolanda (Jola) y Abraham Cornelio-Fingal
Irena y Edison Pourier-Fingal
Magriet Fingal

Sobrino y Sobrinanan:
Gisela & Junior Erasmus-Commenencia y famia
Patrick & Milly Paskel-De Cuba
Yahaira & Osrick Quandus y famia
Eveline Commenencia & Maikel Ras y famia
Cedrick Fingal
Andre Paskel y famia
Jairzinho & Sulaika Pourier-Bareño
Elizair Pourier
Ashely Geerman y famia
Bryan Geerman y famia
Jolaika & Patrick Olivierre-Cornelio y famia
Rajiv Cornelio

Demas Famia:
Fingal, Boekhoudt, Jacobs, Albus, Pourier, Commenencia, Cornelio, Peña de Jesus, Erasmus, Paskel, Quandus, Ras, Bareño, Geerman, Ollivierre, Leest, Croes, Figaroa, Vivas, Feliciana, Wolf, Gomez, Ridderstaat Pers, Tromp, y demas famia na Aruba, Curaçao, y Hulanda.

Primo y Primanan na Aruba, Curacao y Hulanda

Ta invita tur amigo, bisiña y conocirnan pa asisti na acto di despidida cual lo tuma luga
na Aurora Funeral Home diaranson 20 di maart 2024 di 2.00 – 4.00 pm. Cremacion lo tuma lugar den seno familiar.
Nos ta lamenta cu durante e tempo dificil aki nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.
Nos ta pidi nos disculpa si den nos tristeza nos por a lubida un of otro famia of conoci.

"Dios ta amor y amor ta Dios, maske mi no ta na e mundo aki mas, tur dia lo mi ta banda di boso curazon, mi por stens di loke Señor ta haci" Salmo 33

Cu inmenso tristeza na nos curason, nos ta participa fayecimento di nos ruman y omo stima:

Rosimbo Werleman
Cariñosamente conocí como
"Ronny of Oi"
*06-05-1959 – †09-03-2024

Ex-trahado di Telefondienst

Na nomber di su

Mayornan: † Margaritha y †Genaro Werleman-Everon

Rumannan: Beto Rafini
† Fransisco Rafini
Irena y †Emiterio "Emi" Boekhoudt-Rafini
Yolanda y Miano Croes-Rafini
Esteban Rafini
Franklin y Ana Werleman-Diaz

Subrinonan: Lisette Boekhoudt
†Emilio "Gino" Boekhoudt
Sharon Boekhoudt
Chamila Croes
Oswin Croes
Sheila Rafini y Albert
David Rafini y Anushka
Jenny Rafini
Junior Rafini
Jonathan Werleman
Alexander Werleman
Renny Werleman y Famia

Tantanan: Remacla Everon y Famia
Sira y Eloy Dania y Famia
Tanta Nichi Everon (na Hulanda)
†Juana y Otilio Lacle y Famia

Padrino: Charles Dake
Madrino: †Maria Everon Santana

Tur sobre subrino/a, primo/a y demas famia y conocido na Aruba y Hulanda.

Bon amigo: Mito Croes y Tilo Boekhoudt
Su 2 cacho nan stima: Muñeca y Princesa

Demas famia: Werleman, Rafini, Boekhoudt, de Oliveira e Silva, Croes, Diaz, Dania, Lacle, Everon.

Nos disculpa si den nos tristeza nos por a lubida algun of otro familiar.

Acto di entiero lo tuma lugar diasabra 23 Maart 2024 na misa Santa Filomena na Paradera.

Nos defunto stima lo reposa di 9am pa 11am na misa Santa Filomena pa despues sigui pa su ultimo lugar di sosiego na Santana Catolico Pastoor Kraanwinkel Paradera.

Lamentablemente nos no por ricibi bishita di condolencia na cas despues di entiero.

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Nos ta anuncia fayecimento di:

Stanley Elvirio Boekhout
Mihor conosi como:
"Stanley Coneuw"

* 03-11-1964 - †06-03-2024

Na nomber di su:
Yiu: Stanley Boekhout

Mayornan: Sylvia Boekhout Henriquez y †Cornelis Boekhout
Rumannan: Hilaria Henriquez
Vivian Boekhout
Minguel Boekhout
Jane Boekhout y Jimmy Dirks
Ludy y Vito Maduro
Joel y Giancarla Jansen
Mama di su yiu: Sonia Tromp
Comer y comper: Angeline Tromp, Jimmy Dirksz
Sobrino(a)nan: Jeandre, Jeanille, Lupita, Alvin, Mevelin, Jermain, Marsela, Joanne, Julissa, Joshua, Jeanpierre, Vito, Joally y Josanne.
Tanta y Omo nan: Aida Harms Boekhout
Chika y George Wijshijer
Lidia Boekhout
Joyce y Tilo Willems
Ronny Boekhout
Mario Boekhout
Modesto Werleman
Amigonan di cas: Eugene Flanegin, Simon
Prima primo nan y Demas famia: Boekhout, Henriquez, Werleman, Tromp, Wever, Vrolijk, Jansen, Maduro, Ras, Cid Cabrera, Wijshijer, Harms, Dirks, van der Biezen, Lampe, Winterdaal, Willems, Briesen, Leon, Geerman, Rasmijn, Carty, Kwidama, Flanegin, Wernet, Eljadue, Pacheco, Roja, Hernandez, Quandt, Kelly, James, Sanchez, Danje, Gonzalez, Koolman.

Oportunidat pa conolencia: diabierna 15 di maart 2024 di 7:00 – 9:00 pm na Cashero # 31-A

Ta invita pa e acto di entiero cual lo tuma lugar diasabra 16 Maart 2024 di 9or pa 11 or na Misa imaculada Concepcion na sta Cruz despues saliendo pa Santana Catolico Pastoor de Vries na Santa Cruz.

Merca y aliadonan G7 ta adverti Iran pa stop acuerdo pa provee misil balistico na Rusia

(AP) — Merca y su aliadonan a adverti Iran ayera cu economianan occidental mayor ta bay impone sancionnan nobo riba Tehran si bay dilanti cu un plan avansando pa provee misil balistico na Rusia pa su guera cu Ucrania.

Administracion di Biden a bati alarma pa lunas cu Rusia ta buscando misil balistico di alcance cercano for di Iran mientras Moscu ta confronta dificultad pa yena back su suministronan bashi.
Merca ainda mester confirma cu e misilnan a move for di Iran pa Rusia. Pero oficialnan Mericano ta alarma pa comentarionan di oficialnan Irani cu ta sugeri cu e acuerdo ta inminente.

Un accion cu e Grupo di Siete pais ta considerando ta prohibi Iran Air, aerolinea nacional di e pais, di bula pa Europa, segun un oficial senior di administracion di presidente Mericano, Joe Biden. E oficial, kende no tabata autorisa pa duna comentario y a insisti riba anonimato, a nenga di pronostica otro sancion cu Merca ta considerando mas leu cu describi e potencial accion como "medidanan significante."
"Si Iran bay door cu provee misil balistico of tecnologia relaciona na Rusia, nos ta prepara pa responde rapidamente y di manera coordina, incluyendo cu medidanan nobo y significante contra Iran," e lidernan G7 a bisa den un declaracion.
Mision di Iran na ONU a bisa luna pasa cu no tin restriccion legal pa preveni e pais di haci benta di misil balistico, pero cu e ta "moralmente obliga pa abstene di transaccionnan di arma durante e conflicto entre Rusia y Ucrania pa preveni cu e guera ta intensifica."

Merca y Europa ya ta impone sancionnan extensivo contra Iran enfoca riba individuo como tambe limitando acceso di e pais na comercio, servicio financiero, energia, tecnologia y otro sector. E sancionnan riba Iran ta argumentablemente e set mas extenso y comprensivo di sancion cu Merca ta mantene riba cualkier pais, cu miles di individuo y entidad como obhetivo.

Continuacion riba pagina 31

Continuacion di pagina 30

E administracion Democrata na januari a bisa cu oficialnan di inteligencia Mericano a determina cu un acuerdo entre Rusia y Iran no a keda completa, pero cu nan ta preocupa cu negociacionnan di Rusia pa adkiri misil for di Iran tabata avansando activamente.

Na september, segun Cas Blanco, Iran a ricibi minister di Defensa Ruso, Sergei Shoigu pa demostra un variedad di sistema di misil balistico – un momento cu a genera preocupacion na Merca cu lo por yega na forma un acuerdo.

Contestando pakico no a consuma e acuerdo ainda, vocero di seguridad nacional di Cas Blanco, John Kirby a bisa cu e no por “papia pa e mullahnan.”
Aña pasa, Iran a completa un acuerdo pa cumpra fighter jet Su-35 for di Rusia y ta buscando pa cumpra ekipo militar avansa for di e pais, incluyendo helicopter di atake, radar y avionnan combat-trainer, segun Cas Blanco.

Merca y otro paisnan a tuma stapnan cu meta pa stroba e suministro, benta of transferencia involucrando Iran y articulonan relaciona cu misilnan balistico, incluyendo e emision di un guia pa companianan priva tocante practicanan di procuramento di misil di Iran pa sigura cu nan no ta sosteniendo e esfuersonan di desaroyo di Iran sin sa.

“Nos a manda mensahenan hopi cla pa Iran pa no hacie, esaki ta un tema di combersacion considerable entre un cantidad di pais na Europa y Merca y mi ta kere cu e preocupacion tocante e eventualidad aki y e necesidad pa atend’e, si ta necesario, ta hopi real y hopi fuerte,” Secretario di Estado, Anthony Blinken a bisa durante un conferencia di prensa ayera na Vienna.

Administracion di Biden ripitidamente a purba di argumenta cu parlamento Ruso, e Kremlin, a bira dependiente riba Iran y Nort Korea pa e armanan cu e tin mester pa bringa den su guera cu Ucrania, y a revela hallazgonan di inteligencia cu ta confirma esaki.

Rusia a adkeri y a usa misilnan balistico Nort Koreano contra Ucrania. Sinembargo, oficialnan Ucraniano ta bisa cu e misilnan Nort Koreano cu a wordo lansa pa forsanan Ruso frecuentemente ta faya nan obhetivo.
Rusia a ricibi centenares di drone di atake one-way, como tambe ekipo relaciona cu produccion di drone, for di Iran, segun Cas Blanco. Administracion di Biden tambe a acusa Tehran di provee Rusia cu materialnan pa construi un planta di fabricacion di drone den oost di Moscu.

Iran inicialmente a rechasa cu a suministra drone pa Rusia. Te despues Tehran a reconoce cu a provee un cantidad chikito prome cu Moscu a lansa su invasion di Ucrania.

amc unicon

Himno y Bandera

WEEKEND SALE

SAVE 310,-

NOW 729,-

WAS AWG ~~1039~~,-

GEA

MICROWAVE
HOOD COMBO
1.6 CU. FT 1000W BL

JVM3160DFBB

SAVE 420,-

NOW 1079,-

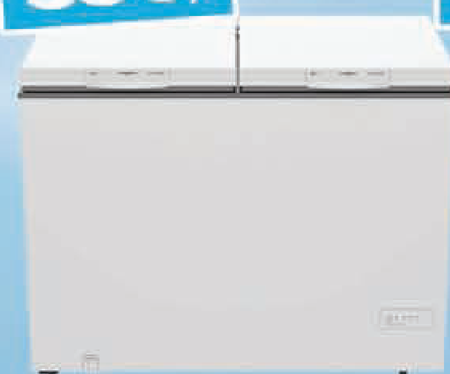
WAS AWG ~~1499~~,-

MABE

STOVE 30"
6 BURNER
GAS RANGE
SILVER

EMI7659BFIS2

SAVE 336,-

NOW 1799,-

WAS AWG ~~2135~~,-

WHIRLPOOL

FREEZER CHEST
15 CU. FT
2 DOORS
WHITE

WHB42EBTWJ

SAVE 930,-

NOW 2199,-

WAS AWG ~~3129~~,-

ELECTROLUX

WASHER
FRONT LOAD
4.5 CU.FT.
ENERGYSTAR-
WHITE

ELFW7537AW

SAVE 560,-

NOW 999,-

WAS AWG ~~1559~~,-

GEA

DISHWASHER
BUILT IN
COMPACT 18"
MODEL
WIFI CONNECT-SS

PDT145SSLSS

SAVE 460,-

NOW 1999,-

WAS AWG ~~2459~~,-

FRIGIDAIRE

REFRI
TOPMOUNT
14 CU.FT. SS

FFHT1425VV

569-2407 AMC EAGLE MEGASTORE
569-3730 AMC DAKOTA
568-9070 AMC SAN NICOLAAS

HORARIO: 9AM - 6PM
DIALUNA PA DIASABRA

ARUBA VANDAAG®

Zaterdag 16 maart 2024 www.bondia.com Email: noticia@bon dia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044

Toeristen blijven zich storen aan de stank in de omgeving van Eagle Beach

Pagina 4

Noodzaak van waarschuwing voor gevaarlijke zwemgebieden bij Baby Beach

Pagina 5

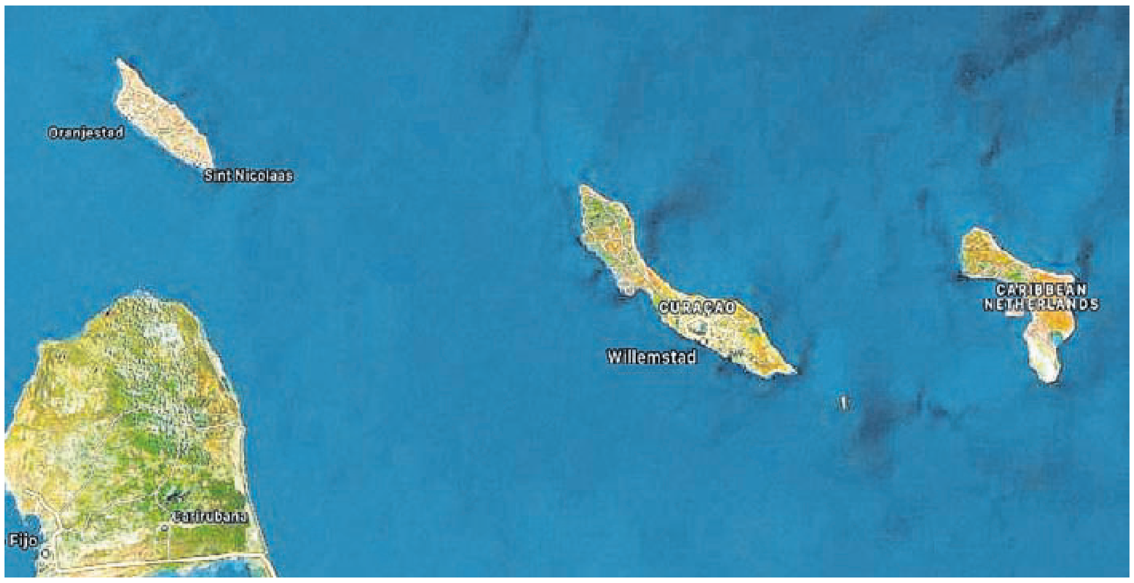
Onrust binnen PAR: Leden eisen duidelijkheid over positie van Zita Jesus-Leito

Pagina 8

Vindt de regering een volgende migratiegolf geen punt...?

Hoewel we recent behoorlijk veel aandacht hebben besteed aan dit thema, voelen we toch de noodzaak om te reageren, zeker na de alarmbel geluid door stichting ABC (Aruba Birdlife Conservation). We delen hun bezorgdheid over de demografische en sociale gevolgen die de toename van toeristische accommodatie op ons eiland zal veroorzaken. Die zijn op zich al behoorlijk verreikend, maar de problemen blijken nog omvangrijker te zijn. En we moeten een antwoord zoeken op de vraag waarom de regering in alle talen zwijgt over deze kwestie.

Maar allereerst nu de cijfers die cruciaal zijn in dit debat. Hierbij wordt altijd alleen maar uitgegaan van de officiële bevolkingscijfers zoals het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en Bureau Bevolking die hanteren, wat neerkomt op momenteel iets meer dan 108.000 personen. Maar hierbij moeten nog tussen de 15.000 en 20.000 Venezolaanse immigranten in aanmerking worden genomen, alhoewel er schattingen bestaan die tot 25.000 reiken. Daar bovenop komen dan nog zo'n 5.000 andere niet-legale buitenlanders uit andere landen. Zodoende komen we nu al uit op de aantallen waarvan ABC vreest dat we daarop moeten rekenen als de migratiegolf van buitenlandse werknemers en hun gezinsleden die zal moeten plaatsvinden om de arbeidsmarkt te bedienen, in de komende jaren plaatsvindt. Wat betekent dit eigenlijk?

Dat als we het migrantenprobleem in het algemeen en die van de Venezolanen in het bijzonder niet aanpakken, hoe we dan op een geplande wijze dit probleem van de import van werknemers voor onze economie tegemoet gaan treden. We kunnen gewoonweg niet net doen alsof die behoorlijke niet-officiële arbeidsreserve op het eiland er niet is, kennelijk voor iedereen duidelijk behalve voor onze regeerders...

Wat voor plan heeft de regering eigenlijk?
Wat bij deze discussie ontbreekt is een uitgebreide en afdoende uitleg van de zijde van de regering. We kunnen daarentegen een bijna akelige stilte waarnemen. Dat verplicht ons tot de volgende vraag: Heeft de regering, ja dan nee, een afdoende antwoord op deze problematiek? De eerste mogelijkheid is dat men geen antwoord heeft, hetgeen buitengewoon ernstig zou zijn omdat men zou moeten erkennen dat terwijl wij voor een van de ergste demografische problemen staan in onze geschiedenis, we tot de conclusie moeten komen dat er geen goed overdacht beleid bestaat, dat dus ook niet toegepast en ook nog niet is gepubliceerd. In deze situatie is het absoluut noodzakelijk dat men in ieder geval een begin maakt met een dergelijk beleid op te zetten, hoewel we eigenlijk al te laat zijn in het proces waarbij de misdaad van te veel toeristische accommodatie al heeft plaatsgevonden en we dus de problemen die daarvan het gevolg zullen moeten ondervinden.

De andere mogelijkheid is dat op regeringsniveau al een besluit is genomen, zonder dat aan ons mede te delen, namelijk dat men zich geen zorgen maakt over een volgende migratiegolf omdat, naast de negatieve effecten, dit volgens hen gaat helpen bij het oplossen van enkele andere problemen die het land heeft. Wat is namelijk het geval? Als we het probleem van een vergrijzende bevolking in ogenschouw nemen, plus het feit van een steeds lager wordend geboortecijfer, tot het punt van het ontbreken van natuurlijke groei, zou de optie van de binnenkomst van duizenden werknemers uit het buitenland forse extra inkomsten betekenen voor fondsen zoals AZV en AOV, en daar bovenop ook extra inkomsten voor de overheidskas. Dit zal op korte en middellange termijn het probleem van de vergrijzing en het ontbreken van jeugdigen op de arbeidsmarkt kunnen uitstellen, maar op langere termijn schept dit voor Aruba een nog groter probleem. Denkt men wellicht dat met een 'kicking the can down the road' men in ieder geval de nu precaire situatie kan opvangen, zowel van de schaarste op de arbeidsmarkt als het vullen van de kas bij AZV en AOV met verse fondsen, met dus 'twee vliegen in één klap' als resultaat?

Als dat zo is, wat zijn dan de gevolgen op langere termijn? Om te beginnen wordt onze bevolking, die al het punt nadert van een minderheid in eigen land te worden, niet alleen heel zeker die minderheid, maar het blijkt ook nog dat de overgrote meerderheid van die migranten van Venezolaanse oorsprong zullen zijn. En wat is daarbij dan aan de hand? Het probleem is niet de mensen op zich; het probleem is het vijandige regime in dat land, vijandig voor ons en voor de eigen bevolking; dat regime zal het als iets positiefs beschouwen dat er een meerderheid onder de Arubaanse bevolking zal zijn van Venezolaanse afkomst. Dat schept de basis om ooit de wens te uiten om een eenwording met de Venezolaanse republiek ta gaan propageren. Degene die denkt dat dit vooruitzicht te gek voor woorden is, kijk maar eens naar de volgende feiten.

Vanaf de totstandkoming van het regime van Chavez (en Maduro), dat al bijna 25 jaar aan de macht is, hebben we de samenstelling van de immigratie in Aruba zien veranderen. Kwamen voorheen de meeste immigranten uit Colombia, sedertdien heeft Venezuela het overgrote deel van de immigranten geleverd. Voor alle duidelijkheid, we hebben het hier over de legale migratie. Daar bovenop moeten we nog de enkele tienduizenden migranten bijtellen, die zogenaamd 'vluchtelingen' zijn terwijl de meesten die status nog niet hebben, maar die mettertijd een legale status zullen verkrijgen, met zicht op naturalisatie op langere termijn, tenzij er een andere oplossing komt, zoals een terugkeer naar het eigen land, hetgeen voorlopig tot de onmogelijkheden behoort. Als men ervoor kiest om mensen uit het buitenland toe te laten, zijn er twee vragen: Een; wat zal het beleid zijn bij het kiezen van een land van voorkeur? Venezuela, Colombia, of laat men dit weer over aan het toeval zoals dat in het verleden is gedaan? Ten tweede: blijven we mensen importeren op dezelfde ongeordende manier zoals we dat sinds meer dan 30 jaar hebben gedaan en blijven we dan dezelfde corruptie en slecht beleid reproduceren, waarbij we simpelweg de binnenkomst accepteren van die buitenlander die zich hier aanmeldt? We kunnen af en toe een minister of directeur laten opsluiten, maar zal dat echt helpen?

Het zou tenslotte interessant zijn om het standpunt te vernemen van de Nederlandse regering in deze kwestie. Den Haag bepaalt het beleid que nationaliteit en naturalisatie in het Koninkrijk. Wil men niet iets te zeggen hebben in dit proces dat op termijn ongevraagd voor tienduizenden extra aanvragen voor de Nederlandse nationaliteit kan zorgen?

Kerken en pastoors op Aruba, Curaçao en Sint Maarten sturen brief naar Hoge Raad in Nederland

In een open brief gedateerd 11 maart 2024, gericht aan de Hoge Raad in Nederland, brachten de voorzitter van de Christelijke Kerken van Aruba (ICA), de heer Gilberto Martes; de voorzitter van de Vereniging van Pastoors van Curaçao (APK), Said Flores; en de voorzitter van de Sint Maarten United Ministerial Foundation, Orlando Wilson, verschillende punten naar voren met betrekking tot het onderwerp van de legalisatie van het homohuwelijk op Aruba en Curaçao.

In de brief brengen de voorzitters van de kerkelijke organisaties en pastoors enkele punten onder de aandacht van de Eerbare Leden van de Rechtbank die hun standpunt en mening over het onderwerp van het homohuwelijk op Curaçao en Aruba benadrukken, waarover de Rechtbank nog geen uitspraak heeft gedaan.

Ze geven aan dat in hun overweging van 6 december 2022, als er sprake kan zijn van discriminatie, de Rechtbank zegt dat het homohuwelijk vergelijkbaar is met het heterohuwelijk en daarom gelijk is aan het homohuwelijk.

Ze benadrukken dat deze conclusie ingaat tegen artikel 12 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM), omdat er dus niet gesproken kan worden van discriminatie; het vonnis van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) van 24 juni 2010, waarin staat dat het EHRM geen homohuwelijk kan opleggen aan lidstaten; en tegen de Burgerlijke Wetten van Curaçao, Aruba en St. Maarten, die verklaren dat 'het huwelijk alleen kan bestaan tussen een man en een vrouw.'

De groep van religieuze organisaties wijst erop dat de Rechtbank zegt dat de Grondwet de Burgerlijke Wetten van de eilanden veroordeelt op 'discriminatie.' Wat ze benadrukken als een onjuiste conclusie. De religieuze voorzitters wijzen er verder op dat de Rechtbank de Burgerlijke Wetten van de eilanden had moeten evalueren op basis van het EVRM en tot de conclusie had moeten komen dat de Burgerlijke Wetten niet in strijd zijn met het EVRM."

De religieuze groepen geven aan dat zowel de Rechtbank als de Procureur-Generaal van het Hof van Justitie een hoog niveau van acceptatie van homoseksualiteit in de betrokken koninkrijkslanden aanhalen, maar zij wijzen vanuit hun perspectief op het feit dat acceptatie geen sterk argument is als men rekening houdt met bepaalde punten.

Ze wijzen erop dat de toename van acceptatie in Europa geen reden was voor het EHRM om het homohuwelijk te legaliseren, de betrokken regeringen tweemaal in beroep gingen tegen het vonnis, het wetsvoorstel voor het homohuwelijk dat in 2019 aan het parlement van Curaçao werd voorgelegd niet werd aangenomen, en op Aruba een spontane handtekeningenactie tegen het homohuwelijk in 2023 meer dan 16.000 handtekeningen opleverde, wat overeenkomt met 5 zetels.

Ze gaan verder met te vermelden dat ondanks de vermeende grote acceptatie in Nederland, wetgeving op een repressieve manier wordt gebruikt tegen degenen die het niet eens zijn met de genderideologie, dat slechts 35 van de 193 lidstaten van de Verenigde Naties na twee decennia het homohuwelijk hebben gelegaliseerd en slechts 3 landen dit hebben gedaan via een referendum, waarbij 82% van de VN-lidstaten het homohuwelijk afwijst, en tot slot wijzen ze erop dat de verwachting is dat Curaçao en Aruba bereid zijn om een eventuele negatieve beslissing aan te vechten bij een hogere rechtbank.

De voorzitters van de religieuze organisaties en pastoors leggen uit dat het EHRM in verschillende uitspraken heeft bevestigd dat er geen recht op het homohuwelijk bestaat en dat het EHRM van de lidstaten eist om een alternatief voor het homohuwelijk aan te bieden. Ze leggen verder uit dat het enige verschil tussen een burgerlijk huwelijk en een burgerlijk partnerschap de hoeveelheid rechten is die elk biedt, en aangezien een burgerlijk partnerschap ook de intieme relatie omvat, worden lidstaten gedwongen om homorelaties te erkennen en daar rechten aan toe te kennen.

De religieuze groep benadrukt dat het EHRM ook erkent dat deze verplichting uitsluitend is gebaseerd op het subjectieve argument van acceptatie onder het Europese volk en niet op mensenrechten. Ze wijzen erop dat dit een gunst is aan homoparen en geen mensenrecht. Iets wat zij aangeven, vanuit hun perspectief, rechten verleent die niet zijn gebaseerd op enig recht, wat volgens hen ernstige tegenstrijdigheden met zich meebrengt.

Ze benadrukken dat in het Caribisch gebied absoluut niet gesproken kan worden van een 'snelle evolutie van sociale attitudes ten opzichte van homoseksuele koppels.' Ze wijzen er verder op dat in verschillende Caribische staten zelfs wetten tegen sodomie bestaan, en dat de gebieden die het homohuwelijk hebben geïntroduceerd, zoals de BES-eilanden en de Franse departementen, gebieden zijn van voormalige kolonisten met weinig vrijheid op dit gebied.

De voorzitters van de religieuze groepen citeren een Bijbeltekst die zegt: "Want wanneer heidenen, die geen wet hebben, uit zichzelf doen wat de wet eist, zijn ze zichzelf tot wet. Ze tonen dat wat de wet vereist in hun hart geschreven staat."

In de brief brengen ze ook naar voren dat vanuit hun perspectief een van de redenen waarom het aantal psychische problemen onder homoseksuelen hoog is, is omdat mensen een bewustzijn hebben gekregen dat door God is gegeven, waarin het besef van goed en kwaad in de ziel wordt geregistreerd.

"Homoseksualiteit is een schending van de innerlijke wet van God, daarom ervaart degene die hierbij betrokken is voortdurende geestelijke onrust. De realiteit is dat niet de aantrekking zelf leidt tot geestelijke stoornissen, maar juist het toegeven aan homoseksuele verlangens. Als men schuld op een manier gebruikt die niet in overeenstemming is met zijn ontwerp en functie, leidt dit tot geestelijke en fysieke problemen," drukken ze uit.

Tenslotte merken ze op dat de rechtbank heeft gezegd dat adoptie niet relevant is in deze zaak, maar dat rechters moeten begrijpen dat eenmaal het homohuwelijk door de wet wordt erkend, dit de rechten en vrijheden van anderen zal beïnvloeden.

Enkele voorbeelden van rechten en vrijheden die kunnen worden beïnvloed in het geval van erkenning van het homohuwelijk zijn het recht van kinderen om op te groeien met een vader- en moederfiguur, de vrijheid om hulp te weigeren aan een persoon die niet wil toegeven aan zijn seksuele verlangens voor personen van hetzelfde geslacht, en het recht van ouders om de vrijheid van hun kinderen te behouden om niet te worden onderwezen dat homoseksueel gedrag natuurlijk is.

Onze verslaggever heeft contact opgenomen met Gilberto Martes, voorzitter van de Christelijke Kerken van Aruba (ICA), voor commentaar en verdere toelichting op enkele punten, maar heeft voor de deadline van deze editie geen reactie ontvangen.

Willen kleine politieke partijen echt klein blijven...?

Normaal gesproken besteden we geen aandacht aan irritatie en ruzie tussen vertegenwoordigers van politieke partijen, veelal omdat dit soort frictie niet bepaald van groot belang is voor het publiek in het algemeen. Maar we maken een uitzondering voor de uitgebreide verklaring van een van de dissidenten van de christendemocratische partij die nu als onafhankelijk parlementslid optreedt, net zoals de voormalige collega van dezelfde partij die in ongeveer dezelfde tijd de partij verliet, en tot wie hij zich richtte.

Nu blijkt dat hij een zekere teleurstelling toont omdat die andere persoon in zijn visie te dicht bij hun oude partij is blijven staan, met name waar het gaat om het al of niet veroordelen van de corruptie, die hij wel veroordeelt en zij naar zijn mening niet. In ieder geval, hoewel zij in dezelfde tijd de partij hebben verlaten, konden zij kennelijk niet komen tot een akkoord over een gezamenlijk politiek optreden en een ieder gaat dus hun eigen weg.

Waarom is dit verschil van mening opeens zo belangrijk? Omdat het de huidige fragmentatie van de oppositie aangeeft, naast de twee grote traditionele partijen die het politieke toneel blijven beheersen. En waarom zou die fragmentatie dan zo'n probleem zijn? Omdat daarmee het perspectief van een mogelijke politieke vernieuwing verdwijnt, het zicht op een andere denkwijze die ons een zeker vertrouwen zou geven dat de belangrijke thema's voor onze toekomst op een wijze naar voren worden gebracht die wenselijk en noodzakelijk is.

Na de laatste verkiezingen konden we meer dan eens de opmerking horen of lezen dat de ontevredenheid met de twee grote partijen was gegroeid tot ongeveer een derde van het totaal aantal stemmen. Maar, als dat derde deel verdeeld blijft over een niet onaanzienlijk aantal kleine partijen, zonder een poging om samen te gaan op basis van een strategisch plan voor de toekomst, wordt het zowat onmogelijk om enige vooruitgang op dit terrein te zien. Wat we dan zien is dat elke keer een van de kleine partijen als het ware de hoofdprijs wint omdat ze de kans krijgen om samen met een van de grote partijen te gaan regeren, met het risico dat bij de eerstvolgende verkiezingen zij de schuld krijgen voor de dingen die eventueel niet goed zijn gegaan binnen de coalitie. We hebben dit meer dan eens kunnen meemaken.

Vandaar dat bij de volgende verkiezingen, als er niets verandert, er best wel goede ideeën bij de kleine partijen kunnen bestaan, maar het vooruitzicht dat men daarmee succes zou kunnen hebben om al was het maar een deel van hun programma te realiseren, lijkt niet echt reëel. En dat maakt dat uiteindelijk het weer de twee grote partijen zijn die de meeste aandacht trekken en bovendien de meeste middelen hebben om effectief campagne te voeren.

Willen we daarmee dan zeggen dat bij de verkiezingen van 2025 nies nieuws ter tafel wordt gebracht? Dat zal vooral van elke partij afhangen, of ze bereid zijn de thema's naar voren te brengen die belangrijk zijn voor ons land. En wat zijn dan die belangrijkste thema's? Als we naar de nabije toekomst kijken, van 2025 tot 2029, dan zitten we middenin de periode van een heel sterke expansie van onze economie, op basis van de forse toename van de toeristische accommodatie. We gaan dit nu niet bespreken, hoewel het op zich een absoluut belangrijk onderwerp is. Maar, als we dit als een gegeven beschouwen, wat zijn dan de uitdagingen die welke regering dan ook op hun weg zal vinden? Iedere regering zal de consequenties onder ogen moeten zien die de genoemde economische expansie teweeg zal brengen. De binnenkomst van tienduizenden werknemers uit het buitenland zal een enorm effect hebben op onze infrastructuur, om te beginnen op bijvoorbeeld de woonsituatie. Het probleem zal niet alleen zijn dat de schaarste nog veel acuter zal worden, maar ook dat dit een groot negatief effect zal hebben op de huurprijzen. Het lijkt nogal makkelijk om te beweren dat dit ook grote kansen met zich meebrengt voor de investeerder die aan de slag wil met het bouwen van nog meer appartementen, maar dit zal ook nog meer de concurrentie aanwakkeren in de bouwsector, waar de schaarste aan personeel samen met de schaarste aan bouwgrond ook een negatief effect zullen hebben op de woningmarkt.

Daarna krijgen we dan de noodzaak tot nog meer investeringen in voorzieningen zoals water en elektriciteit, wat ook een verhogend effect zal hebben op de prijzen. Goedkoper water en stroom? Vergeet dat maar voorlopig!

Verder in de toekomst krijgen we dan de druk op ons onderwijs, wanneer de gezinshereniging op gang komt. We hebben geen enkele aanwijzing dat deze overdreven expansie van onze samenleving, die we al hebben mogen aanschouwen in de afgelopen decennia, anders zal verlopen waarbij het magische woord 'planning' weer door afwezigheid zal schitteren.

We zijn van mening dat juist hier, en zeker als iedereen het voortdurend heeft over ' duurzame ontwikkeling', de politieke partijen, klein en groot, zouden moeten beginnen om de bevolking uit te leggen hoe zij, op systematische wijze, de thema's aan gaan pakken die de beschreven economische expansie zal veroorzaken. We kunnen daarbij niet tevreden zijn met de gewoonlijke algemene en oppervlakkige leuzen met betrekking tot duurzame ontwikkeling; het wordt belangrijk om zaken te bespreken aan de hand van de specifieke situatie die hier speelt. Zonder enige twijfel zal men ons ook wijzen op de 'voordelen' die de binnenkomst van duizenden werknemers uit het buitenland zal hebben voor onze sociale fondsen (AZV en AOV), waarbij misschien de noodzaak om de pensioenleeftijd op te trekken tot 66 jaar, zoals met Nederland afgesproken, niet meer zal bestaan. Dat neemt echter de andere pijnpunten niet weg.

Juist omdat we niet veel hoeven te verwachten van de grote traditionele partijen blijft de vraag wat de kleinere oppositiepartijen te bieden hebben. Blijft men gokken op meeregeren met een van de grote, of kunnen we iets substantieels verwachten?

Toeristen blijven zich storen aan de stank in de omgeving van Eagle Beach

Recentelijk, op de populaire Facebook-pagina waar toeristen vragen stellen en aanbevelingen doen over Aruba, hebben gebruikers opnieuw gewezen op het probleem van de slechte geur als gevolg van de rioolwaterzuiveringsinstallatie, RWZI / Bubaliplas.

Zoals bekend veroorzaakt het geurprobleem door de RWZI / Bubaliplas al jaren overlast in het gebied van Eagle Beach en de omliggende buurt. Herhaaldelijk hebben toeristen hun frustratie en afkeer geuit over deze situatie, vooral degenen die verblijven in de hotels in dit gebied.

Onlangs vroeg een gebruiker op deze Facebook-pagina wat er aan de hand is met de slechte geur in het gebied van Eagle Beach, waarop vele andere gebruikers hebben gereageerd en hun mening hebben geuit in de commentaarsectie.

"Het is vreselijk! Ik ben zo verdrietig dat ik mijn maaltijd niet kon afmaken. Maar ik kon er wel snel met de auto doorheen rijden. Het is een klein gebied, maar godzijdank is het een van de ergste geuren die er zijn! We zijn hier nu... Ik ben het eens, controleer Barefoot deze keer... laat Passions voor een betere dag," reageerde een gebruiker.

Een ander benadrukte dat de bouwactiviteiten in de loop der jaren druk uitoefenen op de RWZI-installatie en daardoor de stank veroorzaken, aangezien de installatie de hoeveelheid afvalwater die binnenkomt niet kan verwerken. In de loop der jaren heeft er veel bouw plaatsgevonden in het gebied, en de rioolwaterzuiveringsinstallatie kan niet omgaan met de hoeveelheid water die moet worden verwerkt.

Aan de andere kant zijn er toeristen die opmerken dat hun ervaring geen melding maakt van enige stank, hoewel ze in hotels hebben verbleven of in restaurants in het gebied hebben gegeten waar de geur sterker zou moeten zijn.

Het hangt af van de dag en de windrichting, maar men kan niet ontkennen dat de situatie een slechte indruk achterlaat en de vakantie van de toeristen die naar Aruba komen om van het toeristische product te genieten, beïnvloedt.

Noodzaak van waarschuwing voor gevaarlijke zwemgebieden bij Baby Beach

Afgelopen weekend raakten twee toeristen betrokken bij een incident in de zee toen ze probeerden te zwemmen bij Baby Beach en moeite hadden om eruit te komen. Dit leidde ertoe dat de autoriteiten moesten ingrijpen om deze twee personen te redden. Naar aanleiding van dit incident is het belangrijk om informatie te verspreiden over de zwemgebieden bij Baby Beach en de risico's die daarmee gepaard gaan.

Recentelijk heeft een gebruiker op sociale media zijn bezorgdheid geuit over Baby Beach, een veelbezochte locatie door toeristen. Men moet echter in gedachten houden dat hoewel het grootste deel van het gebied veilig is om te zwemmen, er bepaalde plekken zijn, zoals de mond van het rif, die behoorlijk gevaarlijk kunnen zijn vanwege sterke stromingen waar toeristen en sommige locals zich mogelijk niet bewust van zijn.

Het incident van afgelopen zaterdag met twee jonge toeristen is geen uitzondering. Het is gebruikelijk dat toeristen naar Aruba komen voor de prachtige stranden, maar niet elk deel van de stranden is veilig om te zwemmen als men niet bekend is met het gebied. Specifiek een deel van Baby Beach met sterke stromingen kan mensen verder de zee in duwen met mogelijk dodelijke gevolgen, zoals eerder is gebeurd.

Hoewel het een bericht op sociale media betreft, heeft het veel aandacht gekregen van mensen die hebben gereageerd en zelfs hebben gevraagd om een oplossing bij relevante autoriteiten om meer informatieve borden te plaatsen die in verschillende talen waarschuwen voor het gevaarlijke deel van het strand, zodat zowel toeristen als locals zich bewust zijn van het risico.

Er is ook gewezen op het belang van een uitkijktoren met een strandwacht en andere aanbevelingen, zoals het plaatsen van boeien die eerder aanwezig waren maar zijn verwijderd, en niet zijn vervangen.

Een gebruiker die reageerde op het bericht stelde voor om met de vroegere vissers van de voormalige Colony te praten en hen het gevaar van dat specifieke gebied uit te leggen.

In een ander commentaar werd een verzoek gericht aan de minister van Toerisme, Dangui Oduber, om actie te ondernemen: "Ik heb een suggestie voor de overheid, met name de minister van toerisme, begin met het plaatsen van twee strandwachtposten daar, met gekwalificeerde redders en mensen die zijn getraind in Basic Life Support (BLS) om in ieder geval de eerste hulp te kunnen bieden in geval van nood. Voor mij lijkt dit een veilige oplossing die meer verdrinkingen kan voorkomen, preventief werken in plaats van achteraf te moeten ingrijpen."

Foto: Aruba.com.

Geruchten suggereren voortzetting van illegale handel in taxivergunningen ondanks afschaffing

Gisteren op een populaire pagina waar mensen goederen en/of diensten op sociale media kopen en verkopen, gaf iemand aan interesse te hebben om een taxivergunning te kopen. De post ontving enkele reacties, maar opmerkelijk was dat ondanks dat volgens de wet taxivergunningen niet meer verkocht mogen worden, sommige mensen aangeven dat dit toch nog gebeurt.

Deze Facebook-gebruiker wendde zich tot de populaire pagina om te vragen of er mensen waren met informatie over het kopen van een taxivergunning, omdat hij er een zoekt. Enkele andere gebruikers reageerden door te zeggen dat dit niet meer gebeurt.

"Het is niet meer toegestaan om vergunningen te verkopen. De regering heeft dit vele jaren geleden stopgezet. Je kunt het zelfs niet meer aan familie doorgeven, volgens mij. Wanneer iemand geen taxi meer rijdt, trekt de overheid de vergunning in en geeft deze aan iemand anders die heeft aangevraagd en op de wachtlijst staat," legde een gebruiker uit.

Een andere gebruiker reageerde op deze opmerking door te zeggen dat het doorgeven van een taxivergunning aan een ander familielid nog steeds gebeurt. "Je kunt het nog steeds aan familie doorgeven, verkopen mag niet meer, tenzij het vrienden en familie zijn, oeps," merkte hij op.

Een gebruiker stelde de vraag wat het juiste antwoord was omdat "de straat praat" aangeeft dat er nog steeds mensen zijn die vergunningen verkopen en zelfs afbetalingen worden gedaan voor taxivergunningen.

Het beroep van taxichauffeur op Aruba is aantrekkelijk gezien het aantal toeristen dat Aruba ontvangt, het geld dat ze verdienen en de "flexibiliteit van het werk" aangezien de taxichauffeurs zelf hun werktijden bepalen.

Op meerdere momenten hebben geïnteresseerde personen gevraagd naar het kopen van een taxivergunning, hoewel dit juridisch niet meer is toegestaan, zijn er aanwijzingen dat dit soort transacties nog steeds "onder de tafel" plaatsvinden.

Dit brengt ons bij een ander probleem, de piratentaxi's. Een fenomeen waarover de minister van Transport in het verleden heeft aangegeven dat ze ermee omgaan, maar dat het nog steeds voorkomt.

Tot en met november vorig jaar waren er volgens de minister van Transport in totaal 465 taxivergunningen, en volgens hem is het de bedoeling om het aantal vergunningen dat wordt uitgegeven te verhogen, gezien het aantal nieuwe hotels dat op het eiland zal worden geopend.

Precies een week voor de Dag van de Vlag was het het al feest op het Schakel College op Aruba. Zij haalden namelijk het junior tto-certificaat voor havo/vwo

Het Schakel College is sinds 2020 een TTO school, TTO staat voor TweeTalig Onderwijs (Nederlands-Engels). In het TTO-programma staat het leren van twee of meerdere talen op hoog niveau, wereldburgerschap, en persoonlijke ontwikkeling van leerlingen centraal. De afgelopen jaren heeft het team hard gewerkt aan een onderwijsprogramma Nederlands-Engels dat aansluit bij leerlingen op Aruba.

De school is hiervoor aangesloten bij het Nuffic-netwerk. Voor het lidmaatschap moet de school de TTO-standaarden onderschrijven. Ook moet de school deelnemen aan het kwaliteitstraject voor TTO om het TTO-keurmerk te behalen. Vanuit het Nuffic-tto netwerk beoordeelden Hoogleraar Rick de Graaff (vreemdetalendidactiek Universiteit Utrecht) en Lineke Ouwendijk (projectmedewerker tweetalig onderwijs van het Nuffic) de resultaten van dit programma. Zij werden daarin bijgestaan door Vanessa Pietersz (beleidsmedewerker meertaligheid van Directie Onderwijs). Ze spraken met enthousiaste leerlingen en docenten en hebben een aantal inspirerende lessen gezien.

Met plezier brachten ze het positieve nieuws. "Het was een feestje! Bedankt voor de gastvrijheid en felicitaties voor een geweldig team."

Vernietiging van de natuur op het voormalige Isla di Oro kan worden beschouwd als ecocide

Een foto gepost door een gebruiker op sociale media heeft opschudding veroorzaakt op Aruba: het was een verwoestend beeld, waarop te zien was hoe er ernstige milieuschade werd aangericht in een gebied dat wettelijk beschermd is, een gebied dat mariene soorten herbergt die het natuurlijke erfgoed van Aruba vertegenwoordigen, en waar het helaas niet lijkt te worden gewaardeerd door sommige ontwikkelaars.

Het beeld van een machine die een gebied met mangroven vernietigt om een bouwproject op het voormalige Isla di Oro mogelijk te maken, heeft maandag jongstleden teleurstelling veroorzaakt in de Arubaanse gemeenschap. Naar aanleiding hiervan heeft de redacteur van Bon Dia Aruba contact opgenomen met de Nationale Parken Stichting Aruba (FPNA), waar Natasha Silva, die fungeert als Chief Conservation Officer, heeft uitgelegd dat de werkzaamheden voor dit project op dit moment zijn gestopt nadat ze het gebied hadden bezocht voor een quickscan.

FPNA heeft nooit toestemming gegeven voor dit ontwikkelingsproject, omdat het voormalige Isla di Oro een gebied is dat wettelijk beschermd is en onder beheer van FPNA valt. Mangroven zijn een wettelijk beschermde soort en het gebied valt ook onder het "Natuur Gebied" volgens de Nieuwe aanwijzing domeingronden als natuurreservaat (AB 2020 no. 67) en Ruimtelijke Ontwikkelingsplan met Voorschriften 2021 (AB 2021 no. 123); terwijl het eiland zelf en de omliggende zee vallen onder het Marine Protected Area (MPA) zoals bepaald in het Landsbesluit Parke Marino (AB 2018 no. 77).

Bovendien heeft dit gebied internationale erkenning als een Key Biodiversity Area (KBA) door de IUCN en is het recentelijk ook geclassificeerd als een RAMSAR-gebied (RAMSAR Site no. 2526) - wat het gebied nog waardevoller maakt. In dit geval heeft Silva benadrukt dat ondanks verschillende wettelijke bepalingen de ontwikkelaar toch doorging met schadelijke activiteiten voor de natuur zonder toestemming.

Silva heeft ook bevestigd dat hun advocaat bezig is met deze zaak om te zien welke verdere juridische stappen ze kunnen ondernemen. "We weten dat DOW en DIP ons gisteren een bezwaarschrift hebben bezorgd, maar de werkzaamheden zijn niet gestopt. Nu moeten we ook horen van de Arubaanse overheid wat de huidige status is en hoe ze verder gaan," zei ze.

De informatie die FPNA heeft ontvangen, is dat er geen bouwvergunning is verleend en dat ze de juridische stappen evalueren.

In sommige landen in Europa zijn ze begonnen met het reguleren van wetten met betrekking tot 'ecocide'. In november 2023 heeft de Europese Unie ingestemd met de oprichting van een nieuwe misdrijf dat bedoeld is om de ernstigste schade aan het milieu te bestraffen. Op Aruba zouden de schade die wordt toegebracht aan dit gebied kunnen worden beschouwd als 'ecocide', omdat het gaat om de vernietiging van de natuur. Silva heeft ook verklaard dat dit niet de eerste keer is dat FPNA problemen heeft met dit ontwikkelingsbedrijf, J.O.B Holding & Management. "Voor vele jaren moeten zij op de hoogte zijn geweest van wat de natuur is, wat onze beschermde natuur is, waarom we eigenlijk dit gebied beschermen en wat de waarde ervan is. We hebben het mangrovegebied naast Aruba Ocean Villas, en ze weten wat de waarde ervan is, omdat we zelfs naar de rechtbank zijn gegaan vanwege die situatie. Ze kunnen niet zeggen dat ze het niet weten," verzekerde ze.

Silva bracht ook naar voren dat ze konden begrijpen dat de persoon met erfpachtgrond geen erfpacht meer wilde en op zoek was naar de mogelijkheid om het land aan iemand anders te verkopen. "We hebben contact opgenomen met DIP omdat we ons zorgen maakten over deze situatie en we hebben in augustus vorig jaar met hen gezeten. Na die vergadering hebben we DIP een brief gestuurd waarin we duidelijk hebben gemaakt dat we het niet eens zullen zijn met de ontwikkeling van Isla di Oro. Want het eiland zelf, aangezien het erfpacht is, kun je vergelijken met het erfpacht van Parke Arikok, maar dit van Isla di Oro is in de zee, in het Marine Park, wat betekent dat de situatie van Arikok hetzelfde is. Je hebt een erfpacht en je kunt niet zomaar iets doen; het is niet zoals een privéterrein buiten een beschermd gebied. Er zijn veel regels waarmee je rekening moet houden," legde ze uit.

In november 2023 nam J.O.B. Holding & Management contact op met FPNA en ontving een uitnodiging voor een vergadering om de bedoelingen met betrekking tot Isla di Oro te begrijpen. Op 4 januari 2024 reageerde FPNA op J.O.B. Holding & Management met een brief waarin werd aangegeven dat ze het niet eens zouden zijn met geen enkele ontwikkeling van Isla di Oro. Vervolgens, op 18 januari 2024, nodigde J.O.B. Holding & Management FPNA samen met andere lokale organisaties uit voor een stakeholderbijeenkomst, waarin ze informeerden dat ze verschillende werkzaamheden op Isla di Oro zouden uitvoeren, maar ze presenteerden geen concreet plan dat kon worden beoordeeld. Niettemin is de positie van FPNA niet veranderd.

In november vorig jaar is dit gebied opgenomen in het Ramsar-verdrag als onderdeel van de Zuidkust, wat een van de gebieden met de hoogste biodiversiteit is. Het Ramsar-status heeft als doel om deze gebieden te beschermen zonder economische activiteiten te verstoren, met de nadruk op het verminderen van schade en het herstellen van de natuur in geval van onvermijdelijke schade.

Wat betreft de constructie zelf, vermeldde Silva dat de ontwikkelaar niet had opgegeven om de oude betonnen ruïnes te behouden, maar ze hebben de metalen verwijderd en veel zakken wit zand gebracht waarop ze maandagochtend het zand hebben gestort om een strand te creëren.

"Ze hebben de mangrovekust beschadigd, en dat is ook in strijd met de wet," zei Silva, eraan toevoegend dat het hun taak als milieufonds is om hier tegen op te treden en alle activiteiten van de ontwikkelaar op te volgen.
Ze benadrukte dat FPNA zich inzet voor de bescherming van dit belangrijke gebied - het enige gebied op Aruba waar nog steeds het 'Poder di 3' te zien is, namelijk de mangroven, zeegrasvelden en koraalriffen - drie verschillende cruciale ecologische systemen die samen een verscheidenheid aan voordelen bieden voor de mens en het milieu van Aruba.

Fitch: economie gegroeid, maar… Er zijn meer zaken te bespreken…

Het recente bezoek van Fitch Ratings heeft een positief rapport opgeleverd van de financieel-economische ontwikkeling in Aruba. De economische groei na de coronacrisis heeft ons teruggebracht naar veilig terrein. Na 2022 is ook in 2023 het economisch herstel geworden wat ervan werd verwacht. Voor de komende jaren ziet Fitch ook een gunstig vooruitzicht voor de financiële situatie van de overheid, met het oog op de verbintenissen die er zijn om de publieke schuld naar 70% BBP in 2031 en 50% in 2040 terug te brengen.

Dit alles betekent echter niet dat er alleen maar zonneschijn te bespeuren valt. Na het herstel van de coronacrisis werd aangenomen dat het snelle herstel van de eerste jaren zou worden opgevolgd door een trager tempo van economische groei. Dit is een algemeen geaccepteerde veronderstelling, wat ook mag blijken uit de cijfers van de meerjarenbegroting die de regering heeft aangeleverd bij de begrotingen van 2023 en 2024; met cijfers die een indruk geven tot en met 2028. Wel moet rekening worden gehouden met de economische groei door de toename van de capaciteit van toeristische accommodatie die volgens Fitch zo'n 10% kan bedragen van de huidige capaciteit. Dit zal gevolgen hebben voor de arbeidsmarkt en zal ook meer druk uitoefenen op het loonniveau, aldus Fitch.

Er zijn echter ook andere elementen waar rekening mee moet worden gehouden. De Centrale Bank van Aruba heeft in diens meest recente 'Economic Outlook' aangegeven dat vanaf dit jaar een forse afname van investeringen kan worden verwacht, zowel privé als publiek, vooral omdat de meeste grote bouwprojecten in de privé sector in hun eindfase zitten en verder geen grote projecten in de publieke sector op stapel staan. Wat zegt ons dat? Dat in de komende jaren, als er niets drastisch plaatsvindt, we in de komende jaren op een voorspelbare route zitten van bescheiden groei, hetgeen ook niet zal bijdragen tot een aanzienlijke groei van overheidsinkomsten. Nogmaals, dit is niet iets dat we vanuit onze eigen gedachten naar voren brengen, maar dat is gebaseerd op de verwachtingen van de overheid zelf in de projecties voor de komende jaren, waar voor de jaren 2026, 2027 en 2028 een bescheiden toename van inkomsten wordt verwacht van 1,8 à 1,9 procent. Dit heeft zeker als gevolg dat de regering, welke regering ook die de teugels van het landsbestuur in handen krijgt in 2025, in een keurslijf zal belanden waarbij er weinig ruimte zal zijn voor spectaculaire zaken. De financiële ruimte die er mogelijk zou zijn geweest wordt natuurlijk ingenomen door de hoge rentebetalingen op de overheidsleningen, verergerd door de bijna 100 miljoen florin die de overheid jaarlijks betaalt aan de 'PPP'- projecten die de vorige christendemocratische regering is aangegaan. Tezamen wordt dit een absurd bedrag dat in de buurt komt van een kwart van de totale begroting. Natuurlijk had dit geld goed gebruikt kunnen worden voor allerlei andere positieve zaken, maar het is dus niet voor niets dat geconcludeerd kan worden dat het hier onverantwoordelijk overheidshandelen betreft. Om het nog erger te maken, hebben we tot op de dag van vandaag geen erkenning kunnen vernemen van de gemaakte fouten. Dat wil niet zeggen dat het huidige kabinet vrijuit gaat want het recente akkoord met Nederland waarbij 6,9% rente wordt berekend voor de aflossing van de coronaleningen, betekent voor ons de betaling van honderden miljoenen extra, tenzij men alsnog akkoord gaat met een rijkswet op het financieel toezicht. Fitch, als toeschouwer bij dit gebeuren, merkt daar droogjes over op dat " de lokale toezichtwet materieel in niets verschilt van de rijkswet". Vervolgens merkt men op dat de rijkswet voorkomt dat een van de partners deze wet eenzijdig kan wijzigen. We zijn blij met het feit dat een instelling zoals Fitch hier aandacht aan besteedt, iets wat dit medium al een paar jaar geleden nar voren had gebracht. Niet dat dit enig effect zou hebben op de huidige regering, daar koesteren we geen illusies over.

Kostenbeperking: een permanente taak

Het perspectief van overheidsinkomsten die niet aanzienlijk zullen groeien in de komende jaren betekent dat welke regering ook de overheidsuitgaven met zorg moet benaderen, vooral de personeelsuitgaven. Er zijn verschillende projecten waarover akkoorden bestaan met Nederland en de Europese Unie, om het functioneren van het overheidsapparaat te verbeteren, onder andere door de digitalisering van de administratieve processen. Ook is er een nieuw evaluatiesysteem voor ambtenaren ingevoerd dat begin 2023 zou worden ingevoerd, daarna is uitgesteld tot januari 2024 en op dit moment is het onduidelijk of het plan werkelijk in uitvoering is.

Bovendien heeft de regering niet gezorgd voor het elimineren van de automatische promotie door de bekende 'periodieken' in de Landsverodening Materieel Ambtenarenrecht (LMA), wat dus een kostenverhogende factor blijft die moeilijk te beheersen valt. Er is een 'kerntakenanalyse' onderweg, maar de uitvoering en de te verwachten resultaten is een project van vele jaren, reden waarom elke partij die zich een rol toedicht in het openbaar bestuur in de komende jaren dient te beseffen dat men niet onmiddellijk na aantreden moet aankomen met een verwerping van de akkoorden die de huidige regering heeft gesloten.

Fitch Ratings evalueert, zoals mag worden verwacht van een dergelijke instelling, de belangrijkste factoren die het economisch en financieel beleid beïnvloeden, maar geeft ook aanwijzingen, in meer algemene zin, in zaken die een regering in het oog dient te houden. Vaak kunnen deze bijkomende factoren een groot effect hebben op diezelfde economische ontwikkeling; geen enkele economie opereert in een vacuüm en sociale factoren kunnen grote secundaire gevolgen hebben en ons land is daarin geen uitzondering. Fitch heeft bijvoorbeeld het – negatieve - effect aangestipt dat de schaarste aan arbeidskrachten in de economie kan veroorzaken. Men laat echter onvermeld wat de grote negatieve gevolgen zullen zijn van de massale import van die arbeidskrachten op diezelfde sociaaleconomische ontwikkeling. Dat heeft, wellicht nog niet, hun aandacht gekregen. Wij moeten dat echter wel vermelden.

Onrust binnen PAR: Leden eisen duidelijkheid over positie van Zita Jesus-Leito

(CuraçaoChronicle) – In een opmerkelijke ontwikkeling binnen de Partido Alternativa Real (PAR) hebben boze en teleurgestelde leden opheldering geëist van de partijleiding over de behandeling van voormalig minister en huidig lid van het parlement Zita Jesus-Leito. Volgens bronnen binnen de partij is de aanleiding hiervoor de controversiële oproep van partijleider Quincy Girigorie aan Jesus-Leito om haar zetel op te geven, nadat ze eerder had besloten om niet opnieuw verkiesbaar te zijn bij de komende parlementsverkiezingen in 2025.

Deze oproep en de vermeende druk op Jesus-Leito hebben aanzienlijke onrust veroorzaakt onder PAR-leden, die van mening zijn dat iemand die veel heeft betekend voor de partij met gebrek aan respect wordt behandeld.

PAR-leden hebben erop aangedrongen om een partijraadsvergadering en een algemene vergadering te houden om de situatie rondom Jesus-Leito te bespreken en de nodige duidelijkheid te verkrijgen. Ze uiten hun teleurstelling over de aanpak van Girigorie en bekritiseren het gebrek aan respect voor de bijdragen van Jesus-Leito aan de partij.

Ondanks dat Jesus-Leito herstelt van een operatie en nog niet heeft gereageerd op de verzoeken van haar partijleider, blijft de vraag naar transparantie binnen de partij groeien. Leden eisen een verklaring, en een bijeenkomst over deze kwestie lijkt onvermijdelijk.

Terwijl de partijleiding zegt te werken aan het organiseren van de gevraagde bijeenkomst, blijft het onderwerp een heet hangijzer binnen PAR. Dit alles speelt zich af tegen de achtergrond van een aangekondigde herstructurering en rebranding van de partij, waarbij Girigorie nieuwe ideeën en gezichten wil introduceren ter voorbereiding op de verkiezingen van 2025.

De situatie rondom Jesus-Leito en PAR blootstelt diepe verdeeldheid binnen de partij en roept vragen op over leiderschap, respect en de toekomstige koers van de partij. Met de belofte van een bijeenkomst voor het einde van de maand, houden leden en waarnemers hun adem in voor wat er komen gaat in deze tumultueuze periode binnen de gele partij.

Premiers van Aruba, Curaçao en Sint Maarten wonen conferentie van de Verenigde Naties bij over de status van vrouwen

(CuraçaoChronicle) – Premier van Aruba, Evelyn Wever-Croes; Premier van Sint Maarten, Silveria Jacobs; en Vice-premier van Curaçao, Ruthmilda Larmonie-Cecilia, wonen een conferentie bij van de Verenigde Naties over de status van vrouwen. Tijdens de conferentie van deze week zullen zij wereldwijde en Caribische vooruitgang van vrouwen bespreken en groeiende uitdagingen aanpakken.

"Afgelopen week vierden we Internationale Vrouwendag op Aruba. Tijdens alle vergaderingen die ik vorige week vrijdag bijwoonde, kwam de wens van vrouwen om gehoord te worden en om meer deelname van vrouwen in onze gemeenschap te zien naar voren.

Een recent onderzoek van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) toonde aan dat 90% van de mensen meer vrouwen wil zien in regerings- en parlementaire functies. Helaas zien we in Aruba nog steeds een serieus probleem met het aantal gevallen van geweld tegen vrouwen en meisjes. Al deze kwesties worden besproken bij de Verenigde Naties tijdens de conferentie van de 'Commissie voor de Status van Vrouwen'.

Ik zal de eerste twee dagen van de conferentie bijwonen, waarbij ik namens het Koninkrijk der Nederlanden een verklaring zal afleggen. Daarnaast zal ik ook bijeenkomsten hebben met instellingen die ons helpen in de strijd voor vrouwenrechten, zoals UN Women en de Wereldbank. Het is altijd goed om te laten zien wat al onze mensen op Aruba doen op dit gebied, in de publieke sector, de academische sector, vrijwilligersorganisaties en NGO's. Het is essentieel om te luisteren naar wat er gedaan kan worden en hulp te ontvangen om onze doelen te bereiken," zei premier Evelyn Wever-Croes.

Staatssecretaris Alexandra van Huffelen bezoekt Aruba, Curaçao en Sint Maarten

(CuuraçaoChronicle) – Van 19 tot 26 maart 2024 voert Secretaris van Staat Alexandra van Huffelen voor Betrekkingen binnen het Koninkrijk een werkbezoek uit aan Aruba, Curaçao en Sint Maarten. Dit bezoek vindt grotendeels plaats in het kader van de Overeenkomst voor Wederzijdse Samenwerking voor Hervormingen.

Binnen dit kader voert de Secretaris van Staat in alle drie landen gesprekken met de minister-president en andere ministers over samenwerking, uitvoering en voortgang van het Landenpakket. Daarnaast bespreekt de functionaris de opening van het Nationaal Herstelfonds en de SDE++-regeling voor de landen.
Aruba

Het werkbezoek van Secretaris van Staat Van Huffelen begint in Aruba, waar de functionaris een gepland overleg heeft met minister-president Evelyn Wever-Croes over de Overeenkomst voor Wederzijdse Samenwerking voor Hervormingen en investeringsfondsen. Ook is er een ontmoeting met minister van Financiën Xiomara Maduro over belastingheffing binnen het programma. Verder ontvangt de Secretaris van Staat een presentatie over de overheidsreorganisatie, de gezondheidsovereenkomst en het onderwijs.
Daarnaast heeft de functionaris een informele ontmoeting met lokale leiders die betrokken zijn bij projecten van het Landenpakket.

Curaçao

Op 21 maart reist de Secretaris van Staat naar Curaçao, waar zij met minister-president Gilmar Pisas bespreekt over de Overeenkomst voor Wederzijdse Samenwerking voor Hervormingen en investeringsfondsen. Daarnaast voert de functionaris gesprekken met minister Larmonie-Cecilia van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn, Van Heydoorn van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport, Silvania van Financiën, en Martina van Bestuur, Planning en Openbare Dienst over projecten van het Landenpakket. Met premier Pisas en minister Cijntje van Economische Ontwikkeling bespreekt de Secretaris van Staat raffinaderijkwesties, en de functionaris bezoekt ook twee scholen die zijn gerenoveerd met financiële middelen uit Nederland.

Tot slot neemt de Secretaris van Staat deel aan de Caribische wetgevende conferentie, gezamenlijk georganiseerd door de vier landen, en heeft ook een ontmoeting met ondernemers en de burgermaatschappij op Curaçao.

Sint Maarten

Het programma op Sint Maarten begint op maandag 25 maart, waarbij de Secretaris van Staat op deze dag spreekt met de vertrekkende minister-president Silveria Jacobs over samenwerking met betrekking tot de Overeenkomst voor Wederzijdse Samenwerking voor Hervormingen en de opening van investeringsfondsen. Daarnaast woont de functionaris een lunch bij ter afscheid van de vertrekkende regering van Sint Maarten en ontmoet leiders van de nieuwe fracties. Ook op de agenda staat een bezoek aan de Universiteit van Sint Maarten en een sessie met een groep jonge professionals gericht op klimaatverandering.

Op dinsdag 26 maart 2024 reist Secretaris van Staat Van Huffelen terug naar Nederland.